

Nr 200.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående redovisning å statens allmänna fastighetsfond av vissa fastigheter, disponerade av Uppsala och Lunds universitet; given Stockholms slott den 3 mars 1938.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 3 mars 1938.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, förslag till utvidgning av redovisningen å statens allmänna fastighetsfond till att avse vissa fastigheter, disponerade av Uppsala och Lunds universitet, samt anför därvid följande:

Bihang till riksdagens protokoll 1938. I saml. Nr 200.

I anledning av Kungl. Maj:ts i proposition nr 114 till 1935 års riksdag framlagda förslag har riksdagen — på sätt framgår av riksdagens skrivelse den 29 mars 1935, nr 121 — beslutat om inrättande av en särskild fond, benämnd »statens allmänna fastighetsfond», för redovisning av staten tillhöriga fastigheter. Genom beslut den 15 juni 1935 har Kungl. Maj:t därefter meddelat grundläggande bestämmelser angående fondens inrättande och förvaltning.

Vid fondens inrättande hänfördes till densamma fångvårdsanstalter, beskickningshus och sinnessjukhus samt de av byggnadsstyrelsen förvaltade fastigheterna; de olika fastighetsgrupperna upptogs till redovisning å skilda delfonder under fångvårdsstyrelsens, utrikesdepartementets, medicinalstyrelsens respektive byggnadsstyrelsens förvaltning.

Till fonden hänfördes även vissa under uppförande varande byggnader, vilka finansierades medelst anslag för kapitalökning å fonden för förslag till statsverket, nämligen karolinska sjukhuset i Stockholm, nybyggnad för de patologiska och hygienisk-bakteriologiska institutionerna samt växthusbyggnad för den botaniska institutionen vid Uppsala universitet ävensom byggnad för kemiska institutionen vid Lunds universitet. Dessa nybyggnader syntes till vidare kunna redovisas å den under byggnadsstyrelsens förvaltning stående delfonden. Efter byggnadernas färdigställande finge frågan om deras ställning i förvaltnings- och redovisningshänseende upptagas till förnyat övervägande.

I vad mån jämväl andra staten tillhörande fastigheter borde upptagas till redovisning å fonden syntes få bli beroende på fortsatt utredning. Enighet rådde i stort sett därom, att utvidgad redovisning borde eftersträvas beträffande den staten tillhöriga fasta egendom som lämnade en i penningar uppskattningsbar avkastning eller representerade ett nyttjande- eller avyttringsvärde som kunde evalveras i penningar.

På grundval av verkställd utredning föreligger nu förslag om utvidgning av redovisningen å statens allmänna fastighetsfond till att avse vissa av Uppsala och Lunds universitet disponerade fastigheter.

Kungl. Maj:t bemyndigade den 15 november 1935 chefen för finansdepartementet att tillkalla två sakkunniga för att inom nämnda departement biträda med utredning av frågan, i vad mån och på vad sätt fastigheter som disponerades av universiteten borde — utöver vad som på grund av Kungl. Maj:ts beslut den 15 juni 1935 om fondens inrättande skett — upptagas till redovisning å statens allmänna fastighetsfond.

Jämlikt detta bemyndigande tillkallades professorn vid Uppsala universitet Thore Engströmer och förste revisorn Carl Murray att såsom sakkunniga biträda med utredning av berörda fråga. Därjämte uppdrogs åt arkitekten Carl Axel Stoltz, Malmö, och ingenjören Simon Lindsjö, Uppsala, att vid utredningen biträda med värdering av omförmälda fastigheter.

Med skrivelse till chefen för finansdepartementet den 29 juni 1937 hava de sakkunniga för fullgörande av nämnda uppdrag överlämnat dels en prome-

moria angående redovisningen av Uppsala och Lunds universitets fastigheter, dels ock av Stoltz och Lindsjö jämlikt berörda uppdrag verkställda, till de sakkunniga överlämnade utredningar.

De sakkunnigas promemoria torde få såsom bilaga fogas till statsrådsprotokollet (*bilaga 1*). Beträffande de av Stoltz och Lindsjö avlämnade utredningarna må hänvisas till handlingarna i ärendet.

Över de sakkunnigas promemoria hava yttranden avgivits av kanslern för rikets universitet — som hört universitetsmyndigheterna — samt av kammarkollegium, statskontoret, riksräkenskapsverket, byggnadsstyrelsen och domänstyrelsen.

I huvudsaklig anslutning till en i riksräkenskapsverkets yttrande lämnad redogörelse torde jag nu få sammanfatta innebörden av de i *promemorian* innefattade förslagen.

Universitetens tillgångar hänföras i *promemorian* till två olika förmögenhetsgrupper, avseende den ena universitetens finansförmögenhet och den andra universitetens förvaltningsförmögenhet. Till finansförmögenheten räknas sådana tillgångar, som i främsta rummet äro avsedda att tillföra universiteten inkomster. Till förvaltningsförmögenheten åter räknas sådana tillgångar, som äro avsedda att brukas omedelbart för fyllande av universitetens behov.

De till finansförmögenheten hänförliga bruttotillgångarna utgöras av dels fast egendom (jordegendomar och skogar), dels lös egendom (aktier, fordringar, kontanta medel m. m.). De till förvaltningsförmögenheten hänförliga bruttotillgångarna åter utgöras av fast egendom inklusive byggnader å annans mark (institutionsbyggnader). Inventarier och dylika tillgångar inräknas härvid icke i universitetens förmögenhet. För Uppsala universitet avgå från såväl de till finansförmögenheten som de till förvaltningsförmögenheten hänförliga bruttotillgångarna vissa skulder.

Av universitetens sålunda angivna bruttotillgångar och skulder redovisas för närvarande i rikshuvudboken dels den lösa egendomen i dess helhet, dels en mindre del av den fasta egendomen, dels slutligen huvudparten av skulderna. Undandragna från redovisning i rikshuvudboken äro för Uppsala universitet huvudparten av såväl den till finansförmögenheten som den till förvaltningsförmögenheten hänförliga fasta egendomen ävensom en mindre del av de till förvaltningsförmögenheten hänförliga skulderna samt för Lunds universitet hela den till finansförmögenheten och hela den till förvaltningsförmögenheten hänförliga fasta egendomen.

Det av de sakkunniga i *promemorian* framlagda förslaget till omläggning av universitetens bokföring åsyftar en sådan utvidgning av riksbokföringen, att universitetens samtliga till såväl finansförmögenheten som förvaltningsförmögenheten hänförliga bruttotillgångar och skulder bliva upptagna till redovisning i rikshuvudboken.

I fråga om de till finansförmögenheten hänförliga bruttotillgångarna innebär det i *promemorian* framlagda förslaget, att dessa tillgångar skulle —

i likhet med vad som redan nu tillämpas beträffande viss del av Uppsala universitets fasta egendom och båda universitetens hela lösa egendom — i sin helhet redovisas å tillgångssidan av rikshuvudbokens för universiteten upplagda konton samt å samma kontons skuldsida motsvaras — utom av egentliga skulder — av särskilda diversemedelstitlar. Universitetens till finansförmögenheten hänförliga nettotillgångar skulle alltså icke heller efter genomförandet av den föreslagna omläggningen komma att ingå i statens i rikshuvudboken bokförda nettoförmögenhet.

Vad angår de till förvaltningsförmögenheten hänförliga bruttotillgångarna — vilka utgöras av fast egendom och byggnader å annans mark — skulle enligt de sakkunnigas förslag dessa tillgångar likaledes komma att i sin helhet redovisas å tillgångssidan av universitetens förenämnda, i rikshuvudboken upplagda konton. Å samma kontons skuldsida åter skulle uppföras — utom egentliga skulder — särskilda diversemedelstitlar, svarande mot sådana bland tillgångarna ingående fastighetsvärden, vilka icke äro att återföra till å riksstaten anvisade anslag. Universitetens mot dessa diversemedelstitlar svarande, till förvaltningsförmögenheten hänförliga fastighetsvärden skulle alltså icke heller komma att ingå i statens i rikshuvudboken bokförda nettoförmögenhet.

Till närmare belysning av den ordning för redovisningen i rikshuvudboken av universitetens tillgångar och skulder, som genomförandet av den i promemorian föreslagna omläggningen av universitetens bokföring skulle föra med sig, torde i bilaga till statsrådsprotokollet (*bilaga 2*) få lämnas en sammanställning, utvisande universitetens tillgångar och skulder den 30 juni 1936 dels enligt rikshuvudbokens nuvarande redovisning, dels enligt den för rikshuvudboken föreslagna, på grundval av i promemorian beräknade tillgångs- och skuldposter kompletterade redovisningen. Sistnämnda redovisning har i sammanställningen uppdelats på två kolumner, avseende den ena statsregleringsfondens konton och den andra fastighetsfondens konton.

Enligt den nya ordningen skulle å statsregleringsfondens konton redovisas universitetens till finansförmögenheten hörande bruttotillgångar samt mot dessa svarande diverse medel och egentliga skulder. För Uppsala universitet uppvisar kontot en mindre kapitalbehållning, sammanhängande med vissa icke reglerade avräkningar. För Lunds universitet redovisas å kontot ingen kapitalbehållning.

Å fastighetsfondens konton åter skulle redovisas universitetens till förvaltningsförmögenheten hörande bruttotillgångar samt mot vissa delar av dessa svarande diverse medel och egentliga skulder. Såsom egentliga skulder äro uppförda dels ett av riksgäldskontoret till Uppsala universitet förskotterat belopp för institutet för högspänningsforskning, dels ett av Uppsala läns landsting lämnat större och ett av Uppsala stad lämnat mindre bidrag till akademiska sjukhusets i Uppsala byggnadskostnader. Den å fastighetsfondens konto för vartdera universitetet redovisade kapitalbehållningen svarar mot fastighetsvärden, vilka äro att återföra på å riksstaten anvisade anslag.

Beträffande därefter frågan om redovisningen av universitetsfastigheter-
nas inkomster och utgifter hava de sakkunniga framlagt särskilda förslag
för å ena sidan de till finansförmögenheten hänförliga fastigheterna och å
andra sidan de till förvaltningsförmögenheten hänförliga fastigheterna.

I fråga om de till finansförmögenheten hänförliga fastigheterna gäller för
närvarande, att inkomsterna och utgifterna för universitetens jordegendo-
mar och skogar redovisas i Uppsala å en särskild fond och i Lund å akade-
mikassan samt att från dessa titlar den behållna inkomsten tillgodoföres
universitetens avlöningsanslag. Härvid iakttages, att, i den mån den be-
hållna inkomsten överstiger i staten för avlöningsanslaget beräknat belopp,
överskottet skall ingå till reservfonden samt att, om den behållna inkomsten
något år icke uppgår till i samma stat beräknat belopp, bristen skall täckas
från reservfonden.

Enligt de sakkunnigas förslag skulle, sedan redovisningen av fastighets-
värdena blivit ordnad på i det föregående angivet sätt, inkomsterna och ut-
gifterna för universitetens jordegendomar och skogar redovisas å de för
ändamålet upplagda diversemedelstitlarna. För Uppsala universitet skulle
därvid på samma sätt förfaras med de nu å avlöningsanslaget såsom sär-
skilda uppbördsmedel redovisade inkomsterna av försålda hus å landet,
arrende av humlegårdar samt övriga avgifter av stadsjord i Uppsala.

De sakkunniga föreslå vidare, att nettoavkastningen av universitetens
jordegendomar och skogar för framtiden skall disponeras för täckande av
en del av kostnaderna för reparation och underhåll samt avsättning till för-
nyelsefond, avseende de till universitetens förvaltningsförmögenhet hänförliga
fastigheterna, i stället för, såsom för närvarande, av en del av universi-
tetens avlöningskostnader. Härvid förutsättes, att merinkomster eller brister
å ifrågavarande avkastning skola liksom hittills regleras mot universitetens
reservfonder.

Vad därefter angår inkomster och utgifter för de till förvaltningsförmö-
genheten hörande fastigheterna, förorda de sakkunniga, att gemensamma
inkomst- och utgiftsstaten för alla dessa fastigheter fastställas för vardera
universitetet. De sakkunniga förutsätta emellertid härvid, att inom den
gemensamma inkomst- och utgiftsstatens ram särskilda stater skola fast-
ställas för å ena sidan de i statens allmänna fastighetsfonds kapitalbehållning
ingående fastighetsvärdena och å andra sidan övriga fastighetsvärden.

Rörande statuppställningens olika inkomst- och utgiftsposter kan jag —
under hänvisning till vad i promemorian härutinnan anförts — inskränka
mig till att framhålla följande.

Utgiftsposterna för reparations- och underhållskostnader m. m. samt av-
sättning till förnyelsefond hava för Uppsala universitets delfond uppdelats
på två delposter, avseende den ena akademiska sjukhuset och den andra
övriga fastigheter. Anledningen till att för angivna utgiftsändamål särskild
redovisning ansetts böra lämnas för akademiska sjukhuset sammanhänger
med det tidigare berörda förhållandet, att till sjukhusets uppförande Upp-
sala läns landsting bidragit till byggnadskostnaden. Landstingets bidrag

till akademiska sjukhusets reparations- och underhållskostnader föreslås skola redovisas å fastighetsfondens stat under titeln »Diverse inkomster». Något bidrag från landstinget för avsättning till förnyelsefond, avseende dess andel i sjukhusets byggnadskostnader, står däremot icke till förfogande.

De i inkomst- och utgiftsstaten för Uppsala universitets övriga fastigheter och för Lunds universitets fastigheter uppförda utgiftsposterna för reparations- och underhållskostnader m. m. samt för avsättning till förnyelsefond avse samtliga till förvaltningsförmögenheten hänförliga fastigheter med undantag av akademiska sjukhuset i Uppsala.

De sakkunniga, vilka — såsom tidigare angivits — förutsatt, att särskilda inkomst- och utgiftsstaten skulle fastställas för å ena sidan i statens allmänna fastighetsfonds kapitalbehållning ingående fastighetsvärden och å andra sidan övriga fastighetsvärden, hava själva uttryckligen förklarar hinder icke möta, att de för vardera universitetet för reparations- och underhållskostnader m. m. uppförda delposterna disponeras såsom en för båda staterna gemensam tillgång. Beträffande avsättningen till förnyelsefond påfordra de sakkunniga däremot, att uppdelningen skall drivas så långt, att särskilda förnyelsefonder uppläggas för de båda slagen av fastighetsvärden.

Såsom bidrag till täckningen av reparations- och underhållskostnader samt avsättning till förnyelsefond, avseende de till universitetens förvaltningsförmögenhet hänförliga fastigheterna, skulle — enligt vad tidigare angivits — nettoavkastningen av universitetens jordegendomar och skogar disponeras. I inkomst- och utgiftsstaten skulle dessa bidrag upptagas såsom särskilda delposter under »Diverse inkomster».

De i inkomst- och utgiftsstaten uppförda inkomstposterna för ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler skulle enligt de för statens allmänna fastighetsfond ursprungligen uppställda reglerna beräknas till ett mot fastigheternas hyresvärde svarande belopp. Vid tillämpande av denna beräkningsgrund för universitetens nu omhandlade delfonder av statens allmänna fastighetsfond borde uppenbarligen hänsyn tagas allenast till hyresvärdet för de fastigheter eller delar av fastigheter, vilkas fastighetsvärden ingå i delfondernas i rikshuvudboken redovisade kapitalbehållning. De sakkunniga, som ansett det icke vara möjligt att för universitetens institutionsbyggnader fastställa något verkligt hyresvärde, hava utgått från att universitetens delfonder av statens allmänna fastighetsfond borde tillföras ersättning för samtliga kostnader för de med statsmedel uppförda byggnaderna, varvid som kostnad jämväl borde inräknas ränta å de i fastigheterna investerade statsmedlen. I enlighet härmed hava de sakkunniga förordat, att denna ersättning beräknas till ett belopp, som svarar mot kostnaderna för underhåll och avsättning till förnyelsefond samt normal förräntning av nämnda statsmedel, eller sammanlagt omkring 7 procent av det i universitetens delfonder nedlagda statskapitalet.

Sedan de i inkomst- och utgiftsstaten uppförda olika inkomst- och utgiftsposterna blivit vederbörligen fastställda, kunna de båda delfondernas överskott direkt framräknas.

Beträffande innehållet i de i ärendet avgivna *yttrandena*, såvitt dessa angå med genomförandet av de sakkunnigas förslag sammanhängande huvudfrågor, torde få lämnas följande översikt.

Kanslern för rikets universitet har lämnat utan erinran den föreslagna redovisningen av de till universitetens finansförmögenhet hörande fastigheterna och ävenledes tillstyrkt redovisningen av förvaltningsförmögenhetens fastigheter. Beträffande förslaget att inkomsterna av universitetens jord-egendomar och skogar skola tillgodoföras fastighetsfonden och icke avräknas å avlöningsanslagen har kanslern anfört bland annat följande:

Enligt de sakkunnigas förslag skulle å anslaget till universitetens fastighetsfonder avräknas vissa av universitetet till statsverket redovisade inkomster från universitetens jordegendomar och skogar. Dessa inkomster avräknas för närvarande i stället å universitetens allmänna avlöningsanslag och äro upptagna till, för Uppsala 218,020 kronor, för Lund 51,600 kronor. Överflyttningen till annan plats i riksstaten av dessa inkomstposter är i och för sig endast en budgetteknisk åtgärd. Genom att de hädanefter skulle avräknas å anslagen till fastighetsfonderna och sålunda direkt komma till användning för reparations- och underhållskostnaders bestridande, minskas det för fastighetsfonderna erforderliga statsanslaget med motsvarande belopp, men avlöningsanslaget måste i stället i samma omfattning höjas. För Uppsala universitetets del föreslå emellertid de sakkunniga en ökning av den post, som skall avräknas, med ungefär 12,000 kronor till 230,000 kronor. Såvitt jag rätt uppfattat de sakkunnigas tankegång, skulle denna ökning vara motiverad därav att reservfonden under den senaste femårsperioden bidragit med omkring 12,000 kronor i genomsnitt per år till underhåll och reparationer av byggnader, vilket med den nya anordningen skulle bli obehövt. Reservfonden kan då i stället från 12,000 kronor per år av det överskott, som från avkastningen av jord- och skogsfastigheter inflyter i fonden. Detta resonemang synes mig knappast vara bindande. Den omständigheten att reservfonden måst anlitas även för rena underhålls- och reparationskostnader, för vilka det särskilda statsanslaget varit otillräckligt, synes icke utgöra skäl för att i sak bibehålla detta system genom att även för framtiden anslå till underhålls- och reparationsutgifter denna summa av medel, som skulle komma reservfonden till godo. Jag föreslår fördenskull, att endast ett till 220,000 kronor avrundat belopp må avräknas å anslaget till fastighetsfonderna. Självfallet bör den anmärkning till staten, som har avseende å den här nämnda inkomstposten, alltjämt gälla. Med hänsyn till att posten i fråga ej längre skall avräknas å avlöningsanslaget, bör avfattningen av anmärkningen undergå en jämkning. Beträffande Lunds universitet tillstyrker jag, att förutnämnda post å 51,600 kronor må avräknas å anslaget till fastighetsfonderna i stället för å avlöningsanslaget, varvid anmärkningen till staten bör med något jämkad avfattning gälla såväl den sålunda överflyttade inkomstposten som även de vid avlöningsanslaget kvarstående posterna, i den mån ej annat föränledes av förslag, som jag i annat sammanhang framställer.

Kammarkollegium har i anledning av remissen framlagt en utredning om den ställning de särskilda grupperna av Uppsala universitets egendom intaga samt om universitetets rättsliga ställning, särskilt gent emot kronan. När kollegiet därefter övergår till behandlingen av det framlagda redovisningsförslaget konstateras inledningsvis, att det nu icke vore fråga om någon förändring av förvaltningen av universitetets fastigheter, utan att saken gäll-

de allenast på vad sätt universitetsegendomen skulle bokföras. En uppdelning, på sätt de sakkunniga föreslagit, av de i *förvaltningsförmögenheten* ingående fastigheterna mellan dels allmänna fastighetsfonden och dels en särskild universitetets fastighetsfond innebure emellertid i själva verket ett ståndpunktstagande ifråga om universitetets och universitetsfastigheternas rättsliga ställning, som kollegium ansåge icke erforderlig. Kollegiet hölle före, att universitetets samtliga ifrågavarande fastigheter — såväl mark som byggnad — borde redovisas i en enda fond — Uppsala universitets fastighetsfond. Å skuldsidan syntes därvid behöva upptagas allenast sådana verkliga skuldbelopp, som t. ex. de i akademiska sjukhuset investerade anslagen från landstinget och Uppsala stad, ävensom mot respektive fastighet svarande enskild donation eller stiftelse. Kollegiet förutsatte härvid, att universitetets fastighetsfond komme att likställas med allmänna fastighetsfonden ifråga om möjlighet till anvisande av nybyggnadsanslag under utgifter för kapitalökning. Vad därefter anginge universitetets *finansförmögenhet* ansåge sig kollegiet — på grund av utredningen om den ställning de särskilda grupperna av universitetsegendom intaga — ej kunna tillstyrka en uppdelning av den föreslagna diversemedelstiteln »Uppsala universitets egendoms- och skogsförvaltning» i undertitlar i full överensstämmelse med vad i promemorian ifrågasatts. Beträffande redovisningen av fastigheter ingående i enskilda donationer har kammarkollegium icke något att erinra mot de sakkunnigas förslag. Redovisningen av Lunds universitets fastigheter borde ordnas efter motsvarande grunder som kollegiet föreslagit beträffande Uppsala universitets fastigheter.

Statskontoret — som förordat igångsättande av en allmän utredning av frågan i vilken utsträckning i statens och dess organs hand befintliga förmögenhetsobjekt överhuvud taget böra upptagas bland statsverkets bokförda nettotillgångar — har intet att erinra emot att, i avvaktan å resultatet därav, förevarande redovisningsfråga ordnas i huvudsaklig anslutning till vad de sakkunniga föreslagit. Ämbetsverket har emellertid ansett förslaget böra modifieras, så att varje fastighet upptoges allenast å en fondtitel och där redovisades bland tillgångarna med hela sitt värde. I sådant hänseende har statskontoret förordat, att samtliga institutionsbyggnader sammanfördes till universitetens fastighetsfonder, där de å tillgångssidan redovisades med sina fulla värden, samtidigt med att å skuldsidan upptoges de värden, som enligt de sakkunnigas beräkningar motsvarade investerade statsbidrag och kommunala bidrag. Mot dessa skulder, i den mån fråga vore om statsbidrag, svarande belopp borde därvid upptagas bland statens allmänna fastighetsfonds tillgångar såsom fordran hos universitetens fastighetsfonder. För dessa borde särskild stat fastställas i huvudsaklig överensstämmelse med vad de sakkunniga föreslagit, därvid det beräknade överskottet borde anses motsvara ränta å de av statsverket investerade kapitalmedlen och uppföras bland fondens utgifter; motsvarande belopp borde givetvis upptagas bland inkomsterna å allmänna fastighetsfondens stat. Statskontoret har vidare vissa principiella erinringar i fråga om beräkningen av reparations- och underhålls-

kostnader. Förslaget om att inkomsterna från universitetens fastigheter skola tillgodoföras fastighetsfonderna och icke avlöningsanslagen har biträttats av ämbetsverket.

Riksräkenskapsverket har kunnat i allt väsentligt ansluta sig till de sakkunnigas förslag till ändrad redovisning av universitetens tillgångar och skulder samt inkomster och utgifter. De modifikationerna i fråga om förslagens detaljer, som riksräkenskapsverket funnit böra vidtagas, vore övertägande av rent formell natur. Ämbetsverket har vidare anfört, att med genomförandet av den förslagna omläggningen skulle vinnas, att rikshuvudbokens redovisning av statens tillgångar och skulder bleve, i vad avsåge universiteten, fullständig. Inrättandet av de för universitetens till förvaltningsförmögenheten hänförliga fastigheter avsedda delfonderna av statens allmänna fastighetsfond skulle möjliggöra en enhetlig redovisning av dessa fastigheters inkomster och utgifter. Härigenom skulle särskilt — såsom de sakkunniga framhållit — förutsättningar skapas för en rationell avvägning av kostnaderna för underhåll och avskrivning av universitetens institutionsbyggnader.

Den nuvarande redovisningen av de fastigheter, som disponeras av Uppsala och Lunds universitet, är tämligen ofullständig. I rikshuvudboken upptages endast en mindre del av den av Uppsala universitet disponerade fasta egendomen och för Lunds universitet är hela fastighetsbeståndet undantaget från sådan redovisning. En sammanfattande översikt av ifrågavarande fastigheter och deras värde har visserligen lämnats i de tablåer över ungefärliga värden av statsverkets fasta och lösa egendom, vilka periodvis upprättats i enlighet med en av 1867 års riksdag gjord framställning och av Kungl. Maj:tt tillställts riksdagen samt för varje gång i fullständigt skick publicerats på det sätt, att de i tryck bifogats ett av statsutskottet avgivet memorial (senast 1929 nr 131). Men värdet av dessa tablåer kan av olika skäl icke skattas synnerligen högt och det däri sammanställda materialet måste användas med stor försiktighet. Det har därför framstått som ett önskemål, att för universitetens del ernå en rationell fastighetsredovisning, liknande den som för en huvuddel av statens fasta egendom vunnits genom tillkomsten av fastighetsfonden och som bland annat möjliggjort en budgettekniskt och finanspolitiskt ändamålsenlig behandling av statsverkets investeringar i fast egendom samt kostnader för och inkomster av denna.

Universiteten hava ursprungligen organiserats såsom självständiga akademier, vilka varit hänvisade att leva på avkastningen av till dem särskilt anslagna eller donerade tillgångar, huvudsakligen jordegendomar. Sedan mitten av 1800-talet hava emellertid statsmakterna i allt större utsträckning övertagit det ekonomiska ansvaret för den akademiska undervisningen. Staten bestrider sålunda för närvarande nästan helt de löpande kostnaderna för universiteten med medel anvisade å riksstaten, och i en efter hand stigande utsträckning hava byggnader för universitetsinstitutioner bekostats av dylika medel. Det framstår under dessa omständigheter såsom lämpligt, att den eftersträfvade, fullständiga fastighetsredovisningen kommer till stånd

Departements-
chefen.

inom den egentliga statsbokföringens ram. Härför tala även andra omständigheter. Ehuru det är naturligt, att de av universiteten disponerade fastigheterna alltjämt förvaltas av dem, hava likväl statsmakterna numera ett väsentligt intresse av underhållet av den egendom, varom här är fråga. För detta underhåll måste i icke ringa utsträckning påkallas anslag av statsmedel. För en tillfredsställande prövning av behovet av underhållsmedel är det visserligen ej nödvändigt, men dock synnerligen önskligt att inom statsbokföringen äga tillgång till en redovisning av de med förvaltningen av byggnaderna sammanhörande inkomsterna och utgifterna. Om ifrågasvarande byggnaders värden redovisas å en statlig kapitalfond, kan även på ett enkelt sätt fyllas det krav som den nya budgetordningen ställer å upprätthållande av de genom investering av statsmedel skapade värdena genom avsättningar till förnyelse. Ur allmän statsfinansiell synpunkt är det slutligen av värde att få ett uttryck för statsverkets totala kostnader för de av universiteten disponerade byggnaderna; en sådan överblick åstadkommes lättast i anslutning till en bokföring, som sammanför alla för ett dylikt bedömande erforderliga faktiska uppgifter.

Efter verkställd utredning har nu framlagts förslag om en efter de föreliggande omständigheterna lämpad redovisning i rikshuvudboken av de av universiteten disponerade fastigheterna. Såsom riksräkenskapsverket utvecklat sakkunnigförslaget innebär detta, att de till universitetens finansförmögenhet hänförliga fastigheterna skola redovisas å statsregleringsfonden under särskilda diversemedelstitlar och sålunda icke ingå i statens bokförda nettoförmögenhet, samt att de till universitetens förvaltningsförmögenhet hänförliga bruttotillgångarna åter skola redovisas såsom tillgångar å statens allmänna fastighetsfond, å vars skuldsida skulle uppföras — utom egentliga skulder — särskilda diversemedelstitlar, svarande mot sådana bland tillgångarna ingående fastighetsvärden, vilka icke äro att återföra till å riksstaten anvisade anslag. Universitetens mot sistnämnda diversemedelstitlar svarande fastighetsvärden skulle alltså icke heller ingå i statens i rikshuvudboken bokförda nettoförmögenhet.

Då det framlagda förslaget synes mig innefatta en tillfredsställande lösning av frågan om sättet för åstadkommande av en förbättrad fastighetsredovisning vid universiteten, tillstyrker jag på nyss anförda skäl, att förslag nu förelägges riksdagen om upptagande till redovisning å statens allmänna fastighetsfond av universitetens fastigheter efter i huvudsak de riktlinjer som angivits av de sakkunniga.

Såsom av de sakkunniga framhållits och jämväl i yttranden över deras promemoria vitsordats medför den förordade omläggningen av universitetens fastighetsredovisning icke någon rubbning i den rättsliga ställning som av ålder tillkommit universiteten eller av dem disponerade fastigheter. Det synes också vara möjligt att utforma det nya redovisningssystemet med hänsyn till den åtskillnad, som faktiskt föreligger mellan å ena sidan objekt vilka uppkommit genom anslag av statsmedel och å andra sidan övriga objekt. En utredning av frågan, i vilken utsträckning i sta-

tens och dess organs hand befintliga förmögenhetsobjekt överhuvud taget böra upptagas bland statsverkets bokförda nettotillgångar, är vid sådant förhållande, om än av visst intresse, efter min mening icke påkallad för handläggningen av förevarande ärende.

Även vid fasthållande av nu angivna, på universitetens särställning inriktade synpunkt kan givetvis den åsyftade fullständigare redovisningen av universitetsfastigheterna tänkas utformad efter andra linjer än den här förordade. En sådan linje vore, att — i viss anslutning till vad som antytts av statskontoret och kammarkollegium — samtliga av universiteten disponerade fastigheter uppfördes till sina fulla värden såsom tillgångar å särskilda fonder, en för vardera universitetet, samtidigt som å skuldsidan upptoges de värden som beräknades motsvara investerade statsbidrag och kommunala bidrag. Mot dessa skulder, i den mån de avsåge statsbidrag, svarande belopp skulle därvid upptagas bland statens allmänna fastighetsfonds tillgångar såsom fordran hos universitetens fastighetsfonder. Överskottet å de senare fonderna skulle anses motsvara ränta å de av statsverket investerade kapitalmedlen. Ehuru denna form för universitetsfastigheternas redovisning skulle vara ägnad att särskilt framhäva en särställning i fastighetshänseende för universiteten gentemot andra myndigheter och såtillvida erbjuda vissa fördelar, har jag likväl funnit mig böra förorda, att det av de sakkunniga framlagda och av riksräkenskapsverket utvecklade systemet för redovisning av ifrågasvarande fastigheter lägges till grund för fortsatta åtgärder, emedan det enligt min mening bättre än tänkbara alternativa lösningar ansluter sig till numera gängse former för redovisning av investering av statsmedel i fastigheter samtidigt som universitetens särställning i avseende å egendom, som icke tillkommit medelst anslag å riksstaten, på ett tilfredsställande sätt markeras.

Rörande den närmare utformningen av det av mig sålunda förordade systemet torde jag få anföra följande.

I enlighet med vad de sakkunniga föreslagit torde man vid genomförandet av den nya redovisningen böra skilja mellan, å ena sidan, tillgångar som i främsta rummet äro avsedda att tillföra universiteten inkomster — av de sakkunniga betecknade såsom universitetens *finansförmögenhet* — och, å andra sidan, tillgångar avsedda att brukas omedelbart för fyllande av universitetens behov — av de sakkunniga sammanfattade under benämningen universitetens *förvaltningsförmögenhet*. Gränserna mellan dessa olika slag av tillgångar äro själfvallet icke skarpa. Åtminstone vad angår Uppsala universitet, ha vissa fastigheter som ursprungligen varit av det förra slaget senare övergått till förvaltningsförmögenheten. I de sakkunnigas promemoria lämnas en redogörelse för huru universitetens nuvarande fastighetsbestånd uppkommit. Till denna redogörelse tillåter jag mig att hänvisa.

F i n a n s f ö r m ö g e n h e t e n . Liksom universitetens i lösa tillgångar placerade donationsmedel redan nu redovisas i rikshuvudboken å särskilda

för ändamålet upplagda diversemedelstitlar, böra också samtliga universitetens tillhöriga, till finansförmögenheten hänförliga fastigheter redovisas på enahanda sätt.

Å den diversemedelstitel, som avses för redovisning av Uppsala universitets finansförmögenhet, bör i dess huvudbok under särskild rubrik uppföras värdet av all den universitetets fasta egendom som icke utnyttjats för beredande av lokaler åt universitetets institutioner. En närmare specifikation torde i detta sammanhang ej vara erforderlig. Fastigheterna synas vid uppläggnings- eller förordade redovisningen få invärderas efter sitt taxeringsvärde.

De fastigheter, vilka tillhöra redan nu redovisade donations- eller andra särskilda fonder, böra givetvis å skuldsidan, på samma sätt som nu sker, motsvaras av för dessa fonder upplagda diversemedelstitlar. För övriga fastigheter bör å skuldsidan uppföras en ny liknande titel, som förslagsvis torde böra benämnas »Uppsala universitets egendoms- och skogsförvaltning». Den närmare utformningen av redovisningen under denna diversemedelstitel torde ej behöva prövas i detta sammanhang. Här må endast framhållas, att värdet av de universitetets åkerlotter, varav avkastningen skall tillfalla Uppsala universitets pensionsinrättning för tjänstemäns änkor och barn, synes böra redovisas under särskilda rubriker å tillgångs- och skuldsidan.

Lunds universitets jordegendomar torde böra invärderas som tillgångar i universitetets huvudbok efter sitt taxeringsvärde. Då dessa egendomars avkastning jämlikt Kungl. Maj:ts beslut av år 1681 skall disponeras av universitetet, torde tillgångarna böra bokföras å diversemedelstitel, förslagsvis benämnd »Lunds universitets egendomsförvaltning».

Inkomsterna och utgifterna för förvaltningen av universitetens jordegendomar och skogar redovisas för närvarande i Uppsala å en särskild fond och i Lund å akademikassan. Från dessa titlar skall den behållna inkomsten tillgodoföras universitetens avlöningsanslag och redovisas enligt de av Kungl. Maj:t och riksdagen fastställda avlöningsstaterna såsom särskilda uppbördsmedel. Härvid skall iakttagas, att, i den mån den behållna inkomsten överstiger i staten för avlöningsanslaget beräknat belopp, överskottet skall ingå till reservfonden, samt att, om den behållna inkomsten något år icke uppgår till i samma stat beräknat belopp, bristen skall täckas från reservfonden. Bestämmelserna härom återfinnas såsom anmärkning i staten för respektive universitets avlöningsanslag (se statsliggaren för budgetåret 1937/38 sid. 378 och 395). För egendoms- och skogsförvaltningen vid Uppsala universitet fastställer Kungl. Maj:t dels inkomst- och utgiftsstat, dels ock personalförteckning för tjänstemän å ordinarie stat (se statsliggaren för budgetåret 1937/38 sid. 383).

Såsom de sakkunniga förutsatt, böra, sedan redovisningen av fastighetsvärdena blivit ordnad, universitetens inkomster och utgifter för dessa förvaltningar redovisas å de för ändamålet upplagda diversemedelstitlarna. På samma sätt bör därvid förfaras med de nu å avlöningsanslaget såsom sär-

skilda uppbördsmedel redovisade inkomsterna av försålda hus å landet, arrende av humlegårdar samt övriga avgifter av stadsjord i Uppsala.

Ifrågavarande nettoinkomster redovisades före den år 1935 vidtagna omläggningen av riksstaten såsom inkomster för universiteten utan att hänföras till vissa utgiftsslag. Vid nämnda omläggning kommo de emellertid att redovisas å avlöningsanslagen tillsammans med andra uppbördsmedel vid universiteten. De sakkunniga hava nu förordat, att nettoinkomsterna av nämnda fastigheter i stället skola disponeras för täckande av utgifter för till universitetens fastighetsfonder hörande byggnader, då sambandet med dessa utgifter vore vida naturligare. De sakkunniga hava därvid utgått ifrån att denna åtgärd icke skall medföra ändring i de regler som för närvarande gälla beträffande ifrågavarande inkomsters förhållande till reservfonderna. De sakkunnigas förslag, till vilket de i ärendet hörda myndigheterna i princip anslutit sig, finner jag mig böra tillstyrka. Regleringen av ifrågavarande inkomster mot reservfonden anser jag emellertid böra framdeles i lämpligt sammanhang upptagas till förnyad prövning.

De ändringar i avlöningsstaterna, vilka föranledas av vad jag nu förordat, torde komma att anmälas av chefen för ecklesiastikdepartementet vid avlåtande av proposition om anslag till universiteten för nästa budgetår.

Frågan om erforderliga jämkningar i staten för Uppsala universitets egendoms- och skogsförvaltning torde senare få anmälas för Kungl. Maj:t.

Förvaltningsförmögenheten. De till förvaltningsförmögenheten hänförliga bruttotillgångarna — vilka utgöras av fast egendom och byggnader å annans mark — torde böra i sin helhet redovisas å tillgångssidan av fastighetsfonden å två nya delfonder, en för vardera universitetet. Å samma fonders skuldsida åter böra uppföras — utom egentliga skulder — särskilda diversemedelstitlar, svarande mot sådana bland tillgångarna ingående fastighetsvärden, vilka icke äro att återföra till å riksstaten anvisade anslag. Universitetens mot dessa diversemedelstitlar svarande, till förvaltningsförmögenheten hänförliga fastighetsvärden komma alltså icke att ingå i statens, i rikshuvudboken bokförda nettoförmögenhet. Såsom egentliga skulder torde böra uppföras allenast ett av riksgäldskontoret till Uppsala universitet förskotterat belopp för institutet för högspänningsforskning, var emot de av Uppsala läns landsting och Uppsala stad lämnade bidragen till akademiska sjukhusets byggnadskostnader torde böra redovisas såsom diversemedel.

De värden, varmed fastigheterna skola redovisas, äro av utslagsgivande betydelse i första hand för storleken av de nya delfondernas kapitalbehållning och därmed — i enlighet med det förslag rörande ersättningsanslagens beräkning som jag i annat sammanhang torde få anmäla för Kungl. Maj:t — jämväl för beräklandet av ersättningsanslagens storlek. Det i tillgångarna ingående byggnadsvärdet är av betydelse icke blott för utmätande av de belopp, vilka skola avsättas till förnyelsefond, utan även för bedömande av underhållskostnaderna.

Till ledning vid fastställandet av de kapitalvärden m. m., som vid den här föreslagna utbyggnaden av fastighetsfonden skola tillföras denna, har inom finansdepartementet upprättats en promemoria med förteckning över de fastigheter, som vid tillkomsten av universitetens delfonder böra upptagas till redovisning å dessa. Förteckningen, vilken utgår från de sakkunnigas redogörelse i ämnet, kompletterad i anledning av åtgärder och beslut efter framläggandet av sakkunnigförslaget, utvisar fastigheternas preliminärt uppskattade värden ävensom i vad mån tillgångarna skola ingå i statens nettoförmögenhet eller redovisas å särskilda diversemedelstitlar.

Den sålunda upprättade promemorian — vilken torde få bifogas protokollet (*bilaga 3*) — synes böra läggas till grund vid upptagandet till redovisning å fastighetsfonden av universitetens ifrågavarande tillgångar. I den mån vid beredningen av frågan om fastställande av respektive delfonders kapital befinnes, att de i förteckningen angivna värdena böra jämkas, förutsätter jag, att värdesättningen får ske i anslutning till de resultat, som kunna framgå av den fortsatta utredningen. Det kan därvid också finnas anledning pröva, huruvida de av Lunds universitet gjorda erinringarna i fråga om värdesättningen av universitetets fastigheter böra föranleda till jämkning av värderingen. Även vissa med skuldposternas bokföring sammanhängande spörsmål torde påkalla ytterligare överbäganden.

På Kungl. Maj:t torde få ankomma att meddela de beslut, som påkallas i anledning av den föreslagna invärderingen, jämväl i den mån dessa avse i promemorian angivna regleringsåtgärder.

Vad därefter angår frågan om redovisningen av universitetens med förvaltningsförmögenheten sammanhörande inkomster och utgifter, hava de sakkunniga såsom nämnts förorddat, att gemensamma inkomst- och utgiftsstaten för ifrågavarande fastigheter skulle fastställas för vardera universitetet. De sakkunniga förutsätta emellertid härvid, att inom den gemensamma inkomst- och utgiftsstatens ram särskilda stater skola fastställas för å ena sidan de i statens allmänna fastighetsfonds kapitalbehållning ingående fastighetsvärdena och å andra sidan övriga fastighetsvärden. Riksräkenskapsverket har i sitt utlåtande anfört, att med den bruttoredovisning å universitetens kon-ton i rikshuvudboken av de till förvaltningsförmögenheten hörande fastigheterna, som förutsatts skola genomföras, syntes följa, att de för de båda delfonderna av statens allmänna fastighetsfond upprättade inkomst- och utgiftsstaterna borde omfatta respektive universitets samtliga nu omhandlade fastigheter. Några särskilda inkomst- och utgiftsstaten avseende de fastighetsvärden, vilka icke inginge i statens allmänna fastighetsfonds kapitalbehållning, erfordrades vid sådant förhållande icke. Den av riksräkenskapsverket sålunda förordade enhetliga inkomst- och utgiftsstaten för fastighetsfonden skulle upptaga samtliga de inkomst- och utgiftsposter, som inginge i den av de sakkunniga i promemorian föreslagna, för statens allmänna fastighetsfond och universitetens egna fastighetsfonder gemensamma inkomst- och utgiftsstaten. Vad detta ämbetsverk sålunda förordat anser jag mig böra tillstyrka.

Beträffande de särskilda posterna i staten torde jag här böra först beröra en fråga som sammanhänger med nyssnämnda spörsmål. De sakkunniga som förutsatt, att särskilda inkomst- och utgiftsstaten skulle fastställas för å ena sidan i statens allmänna fastighetsfonds kapitalbehållning ingående fastighetsvärden och å andra sidan övriga fastighetsvärden, hava själva uttryckligen förklarat hinder icke möta, att de för vardera universitetet för reparations- och underhållskostnader m. m. uppförda delposterna disponeras såsom en för båda staterna gemensam tillgång. Beträffande avsättningen till förnyelsefond hava de sakkunniga däremot föreslagit, att uppdelningen skall drivas så långt, att särskilda förnyelsefonder uppläggas för de båda slagen av fastighetsvärden. Riksräkenskapsverket har för sin del funnit icke lämpligt, att förnyelsefondsmedlen för vardera universitetet splittrades på två särskilda förnyelsefonder. Liksom de till förvaltningsförmögenheten hänförliga fastigheterna skulle utan åtskillnad redovisas å tillgångssidan av vardera universitetets konto i rikshuvudboken, borde också till vardera universitetets fastigheter hänförliga förnyelsefondsmedel utan åtskillnad redovisas å vardera delfondens gemensamma förnyelsefond. En sådan ordning hindrade givetvis icke, att, om och när så erfordrades, beräkning kunde verkställas rörande förnyelsefondsmedlens fördelning på de båda slagen av fastighetsvärden. Även härutinnan ansluter jag mig till riksräkenskapsverkets förslag, som synes innebära en önskvärd och konsekvent förenkling av sakkunnigförslaget utformning.

I fråga om beräkningen av den ersättning, som från anslag å åttonde huvudtiteln skall tillgodoföras universitetens delfonder, har riksräkenskapsverket, som i likhet med de sakkunniga ansett universitetens institutionsbyggnader sakna verkligt hyresvärde, ifrågasatt, om icke vid sådant förhållande det vore lämpligast att direkt fastställa de båda delfondernas överskott till exempelvis 4 procent av fondernas kapitalbehållning samt med ledning av de sålunda fastställda överskotten beräkna de i inkomst- och utgiftsstaten uppförda inkomstposterna för ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler. Vid anmälan av förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1938/39 kommer jag att föreslå, att för universitetens delfonder ersättningsanslagen skola beräknas i enlighet med de grunder, för vilka riksräkenskapsverket sålunda i princip uttalat sig.

Såsom i det föregående omförmälts, hava de sakkunniga föreslagit, att nettoavkastningen av universitetens jordegendomar och skogar för framtiden skall disponeras för täckande av en del av kostnaderna för reparation och underhåll samt avsättning till förnyelsefond, avseende de till universitetens förvaltningsförmögenhet hänförliga fastigheterna. I fråga om det för fastighetsfonden påräkneliga beloppet hava de sakkunniga föreslagit, att beträffande Uppsala universitet det fastighetsfonden tillkommande överskottet borde höjas med visst belopp utöver det i staten för egendoms- och skogsförvaltningen beräknade, med hänsyn till att reservfonden fått bidra till underhålls- och reparationskostnader. Universitetskanslern har emellertid, i motsats till de sakkunniga, funnit den omständigheten att reservfonden

måst anlitas även för rena underhålls- och reparationskostnader, för vilka det särskilda statsanslaget varit otillräckligt, icke synas utgöra skäl för att i sak bibehålla detta system genom att även för framtiden anslå till underhålls- och reparationsutgifter denna summa av medel, som skulle komma reservfonden till godo. Då jag, såsom tidigare framhållits, anser frågan om förhållandet mellan berörda inkomster och reservfonden böra framdeles upptagas till förnyad prövning, har jag icke ansett tillräckliga skäl föreligga till ändring i nuvarande inkomstberäkning. Jag tillstyrker alltså i denna del universitetskanslerns förslag.

Kungl. Maj:t torde nu böra utverka riksdagens bemyndigande att i huvudsaklig överensstämmelse med vad här förordats meddela erforderliga föreskrifter rörande redovisning å statens allmänna fastighetsfond av vissa fastigheter, disponerade av Uppsala och Lunds universitet, ävensom beträffande därmed sammanhängande ämnen.

Den nya redovisningen läser böra genomföras vid instundande budgetårsskifte. Senare i dag torde jag få vid anmälan av frågan om stat för fastighetsfonden för budgetåret 1938/39 bliva i tillfälle att framlägga beräkning av de särskilda poster för inkomster och utgifter å nämnda stat, vilka hänföra sig till de båda nya för universiteten föreslagna delfonderna. Därvid anmäler jag också de i förevarande ärende avgivna yttrandena i de delar, som avse berörda beräkningar eller eljest angå frågor av mera begränsad betydelse.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad här förordats meddela erforderliga föreskrifter rörande redovisning å statens allmänna fastighetsfond av vissa fastigheter, disponerade av Uppsala och Lunds universitet ävensom rörande därmed sammanhängande ämnen.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Folke Ericson.

Bilaga 1.

Till Herr Statsrådet och chefen för finansdepartementet.

Genom skrivelse den 29 januari 1936 har Herr Statsrådet i enlighet med av Kungl. Maj:t den 15 november 1935 lämnat bemyndigande tillkallat oss att inom finansdepartementet biträda med utredning av frågan, i vad mån och på vad sätt fastigheter, som disponerades av universiteten borde — utöver vad som på grund av Kungl. Maj:ts beslut den 15 juni 1935 skett — upptagas till redovisning å statens allmänna fastighetsfond. Därjämte har Herr Statsrådet den 29 maj 1936 uppdragit åt arkitekten Carl-Axel Stoltz, Malmö, och ingenjören Simon Lindsjö, Uppsala, att vid utredningen biträda med värdering av omförmälda fastigheter.

För fullgörande av nämnda uppdrag få vi till Herr Statsrådet överlämna, dels en promemoria angående redovisningen av Uppsala och Lunds universitets fastigheter, dels ock de av Stoltz och Lindsjö jämlikt ovannämnda uppdrag verkställda, till oss överlämnade utredningarna.

Det oss meddelade uppdraget är därmed slutfört.

Stockholm den 29 juni 1937.

Vördsammast

THORE ENGSTRÖMER.

CARL MURRAY.

P. M.

angående redovisning av Uppsala och Lunds universitets fastigheter.

Intill år 1935 har i rikshuvudboken bland statens tillgångar endast redovisats värdet av den statens fasta egendom, som disponeras av de affärsdrivande verken. En samlad översikt över statens tillgångar har sålunda icke kunnat erhållas ur statsbokföringen. I stället hava alltsedan år 1868 periodvis upprättats tablåer över ungefärliga värdet av statens fasta och lösa egendom. Då denna form för redovisning av statens fasta egendom allmänt ansetts otillfredsställande, har frågan om utvidgad redovisning i rikshuvudboken av sådan egendom sedan länge varit föremål för ingående utredningar. Sedan riksräkenskapsverket år 1934 avgivit slutligt förslag i ärendet, förelades frågan 1935 års riksdag, vilken i enlighet med Kungl. Maj:ts proposition (1935 nr 114) fattade beslut om inrättande av en statens allmänna fastighetsfond (riksdagens skrivelse 1935 nr 121).

Å denna fond skulle med vissa undantag redovisas de kronans fastigheter, som voro ställda under fångvårdsstyrelsens, utrikesdepartementets, medicinalstyrelsens och byggnadsstyrelsens förvaltning. För envar av dessa myndigheter skulle upprättas en särskild delfond. För lokaler i fonden tillhörande eller för fondens medel förhyrda fastigheter, som voro upplåtna åt statliga myndigheter, skulle fonden erhålla ersättning genom anslag, som skulle anvisas under »verkliga utgifter» å de olika huvudtitlarna. Hyror och arrenden för till enskilda upplåten, fonden tillhörande fast egendom skulle direkt inflyta till fonden. Från fonden skulle utgå kostnaderna för fastigheternas underhåll ävensom för förhyrande av lokaler åt vissa statens ämbetsverk. Av fondens inkomster skulle avsättning ske till en förnyelsefond, avsedd att täcka förnyelsekostnaderna. Det överskott, som därefter uppstode, skulle redovisas å riksstatens inkomstsida såsom fondens avkastning.

Bestämmelser angående förvaltningen av fonden fastställdes genom Kungl. brev den 15 juni 1935, vari föreskrevs bland annat, att statens allmänna fastighetsfond skulle omfatta dels fastigheter, vilka uppföras eller förvärfvas med anlåtande av å riksstaten uppförda anslag för kapitalökning å fastighetsfonden och dels andra staten tillhöriga fastigheter, beträffande vilka Kungl. Maj:t särskilt förordnat, att de skola tillhöra fastighetsfonden.

Vidare förordnade Kungl. Maj:t i samma brev, att å byggnadsstyrelsens delfond av fastighetsfonden bland annat skulle redovisas vissa nybyggnader

för Uppsala och Lunds universitet, dock att Kungl. Maj:t ville, sedan byggnaderna färdigstälts, på framställning av byggnadsstyrelsen och efter hörande av vederbörande myndigheter upptaga till förnyat övervägande frågan om dessa byggnaders ställning i förvaltnings- och redovisningshänseende.

För bland annat sistnämnda fastigheter skulle å fonden redovisas endast byggnadsvärde men icke markvärde. Med anledning av att å fastighetsfonden sålunda även uppfördes värdet av sådana byggnader, vilka rättsligt sett icke för sig vore att anse som fast egendom, uttalade riksdagen i sitt beslut angående fondens inrättande, att detta förhållande givetvis icke kunde innebära någon förändring i denna egendoms rättsliga ställning.

Fastigheter, som tillhöra av statsmyndigheter förvaltade donationsfonder och stiftelser bokföras sedan flera år tillbaka i regel i vederbörande myndigheters huvudböcker och i rikshuvudboken såsom tillgångar för respektive diversemedelstitlar, däribland vissa fastigheter tillhörande nationalmuseum, Uppsala universitet, karolinska mediko-kirurgiska institutet och institutet och förskolan för blinda å Tomtebodan. Dylika tillgångar ingå alltså icke i statens bokförda nettoförmögenhet.

Enär en fullständig redovisning i rikshuvudboken av all sådan staten tillhörig fast egendom, som fonden vore avsedd att omfatta, endast borde genomföras successivt, utslöts vid 1935 års beslut, dels sådan fast egendom, som lämpligen borde redovisas å annan produktiv fond, dels ock tills vidare byggnadsvärdet å fastigheter tillhörande slottsstaten och försvarsväsendet, vetenskapliga institutioner vid Uppsala och Lunds universitet samt lotsverkets byggnader och ett flertal mindre fastighetsgrupper.

Vad angår universiteten förordnade Kungl. Maj:t den 15 november 1935 om utredning av frågan, i vad mån och på vad sätt fastigheter som disponerades av universiteten borde — utöver vad som skett på grund av Kungl. Maj:ts beslut den 15 juni 1935 angående inrättande av statens allmänna fastighetsfond — upptagas till redovisning å fastighetsfonden.

Universitetens ställning i redovisningshänseende.

Den redovisning av universitetens fastigheter, som för närvarande sker, är tämligen bristfällig. Den äger rum i två olika former. Den ena utgöres av de förut omnämnda sedan 1868 periodvis upprättade tablåerna, vilka pläga införas i ett statsutskottets memorial. Det sista av dessa upprättades av riksräkenskapsverket år 1928 samt återfinnes i statsutskottets memorial 1929 nr 131.

I dessa tablåer plägar upptagas bland annat värdet å all fast och lös egendom, som hör till universiteten, oberoende av om den omedelbart begagnas för dessas ändamål eller hör till donationer eller fonder, givna till universiteten. I den sistnämnda av dessa tablåer upptogs sålunda fast egendom hörande till Uppsala universitet med ett värde av omkring 32 miljoner kro-

nor och sådan egendom hörande till Lunds universitet med ett värde av omkring 8 miljoner kronor.

Den andra nu anlitade formen för redovisning av universitetens fasta egendom sker i rikshuvudboken och äger rum alltsedan universiteten år 1929 inordnades bland de statliga huvudförvaltningarna såtillvida, att vissa universitetens tillgångar och skulder ävensom inkomster och utgifter redovisas å särskilt konto i rikshuvudboken.

Utom utlånta medel, svarande mot universitetets fonder, redovisas nu för Uppsala universitets del på detta sätt fast egendom till allenast omkring 5 miljoner kronor, avsedda till största delen att motsvara den del av byggnadsvärdet för akademiska sjukhuset, som vid senaste ombyggnaden bekostats med lån från landstinget. Dessa lån hava å skuldsidan upptagits som universitetets skuld till Uppsala läns landsting. Återstoden av nyssnämnda summa utgöres av värdet av vissa under senare år för donationsmedel inköpta fastigheter. I övrigt redovisas icke Uppsala universitets fasta egendom i rikshuvudboken. De sålunda redovisade tillgångarna bokföras, i den mån de ej täcka skulder, såsom tillgångar för diversemedelsfonder, huvudsakligen universitetets donationsfonder.

För Lunds universitet är på motsvarande sätt icke upptagen någon fast egendom. Däremot äro utlånta medel redovisade i rikshuvudboken och motsvaras, liksom för Uppsala universitet, av diversemedelsfonder.

Av vad nu anförts följer, att dessa universitetens tillgångar icke ingå i statens bokförda behållna förmögenhet.

För bedömande av universitetens ställning i redovisningshänseende bör vidare framhållas, att de ursprungligen efter mönster av Parisuniversitetet organiserades som självständiga akademier, vilka voro hänvisade att leva på avkastningen av till universiteten särskilt anslagna eller donerade tillgångar, huvudsakligen jordegendomar. Särskilt för Uppsala universitet hava dessa enskilda inkomster varit av stor betydelse och ända till förra hälften av 1800-talet varit tillräckliga för uppehållande av universitetets drift.

Sedan mitten av 1800-talet hava statsmakterna i allt större utsträckning övertagit det ekonomiska ansvaret för den akademiska undervisningen. För närvarande bestridas 90 à 95 % av de löpande kostnaderna för universiteten med medel anvisade å riksstaten, varjämte universitetens utgifts- och inkomststater fastställas av Kungl. Maj:t och riksdagen.

De fastigheter, som nu höra till universiteten, äro praktiskt taget utan undantag ställda under deras egen förvaltning samt hava i regel ansetts som deras enskilda egendom. Lagfart å dessa fastigheter har regelbundet beviljats och beviljas fortfarande icke för Kungl. Maj:t och Kronan utan för universiteten och beviljas även å fast egendom, som av Kungl. Maj:t och Kronan överlättes å universitetet. Det torde dock härvid böra erinras, att ända till 1800-talets slut förekommit, att lagfart ofta nog beviljats för den statsmyndighet, under vars förvaltning egendomen skulle stå.

Med den ställning i ekonomiskt hänseende universiteten intaga måste inrättandet av statens allmänna fastighetsfond med vad därmed sammanhän-

ger inverka också på dem och deras möjligheter att få sina ekonomiska behov tillgodosedda.

Sedan fastighetsfonden inrättats intaga universiteten en i redovisningshänseende annan ställning än de myndigheter, vilkas fastigheter redovisas å fastighetsfonden. Sålunda kunna nybyggnader enligt hittills tillämpade grunder för de till fastighetsfonden anslutna myndigheterna anvisas under utgifter för kapitalökning. Denna form för anvisande av nybyggnadsanslag kan för närvarande icke tillämpas för universitetsbyggnader på andra villkor än att anslagen ställas till byggnadsstyrelsens förfogande, även om de skola disponeras av universiteten, och att de nya byggnaderna komma att redovisas som tillgångar för byggnadsstyrelsens delfond.

Genom inrättandet av fastighetsfonden har även vunnits en fullständigare och enhetligare redovisning av inkomster och utgifter för fastighetsförvaltningen hos de till fonden anslutna myndigheterna. Därmed följer bland annat, att kostnaderna för underhåll av dessa myndigheters fastigheter automatiskt ställas i relation till fastighetsvärdet samt förändras i förhållande till förändringarna i fastighetsbeståndet. Med anslutningen till fastighetsfonden hava även de fastighetsförvaltande myndigheterna erhållit möjlighet att genom avsättning till förnyelsefond reservera för fastigheternas förnyelse erforderliga medel.

Uppkomsten av universitetens nuvarande fastighetsbestånd.

Innan till behandling upptages frågan på vad sätt universitetens fastigheter lämpligen böra redovisas, torde en redogörelse böra lämnas huru universitetens nuvarande fastighetsbestånd uppkommit. Därvid bör skiljas mellan, å ena sidan, tillgångar, som tillhöra universitetens finansförmögenhet, d. v. s. sådana, som i främsta rummet äro avsedda att tillföra universiteten inkomster, och, å andra sidan, tillgångar, tillhörande universitetens förvaltningsförmögenhet, d. v. s. tillgångar avsedda att brukas omedelbart för fyllande av universitetens behov. Det bör därvid iakttagas, att gränserna mellan dessa olika slag av tillgångar själfvallet icke äro skarpa och att, åtminstone vad angår Uppsala universitet, bland fastigheterna det senare slaget av tillgångar nu till stor del består av objekt, som tidigare hört till den förra gruppen tillgångar.

I. Uppsala universitets fastigheter.

I nedanstående redogörelse för uppkomsten av universitetets fastighetsbestånd skiljes mellan jordegendomar, stadsägor och institutionsbyggnader, varvid emellertid måste beaktas, att vissa jorddonationer även omfattat mark inom Uppsala, samt att sådan mark även förvärvats genom byte mot jord å landet. Uppgifterna äro delvis grundade på den av Uppsala universitet publicerade »Förteckning över Uppsala universitets fasta egendomar», utarbetad av Bring och Kollberg 1929.

A. *Fastigheter tillhörande Uppsala universitets finansförmögenhet* består dels av jordegendomar och skogar, dels ock av stadsfastigheter i Uppsala och Lund.

Universitetets nuvarande jordegendomar och skogar, vilka samtliga hava donerats till universitetet med villkor att avkastningen skall för all framtid komma universitetet till godo eller förvärvats för donerade medel eller genom byte, äro huvudsakligen att hänföra till följande donationer.

Med Hertig Karls och rådets brev den 15 mars 1595 anslogs till universitetet — förutom kronotonde och bostadshus däribland de s. k. domkapitels-husen i Uppsala — 5 hemman, av vilka 3 fortfarande äro i universitetets besittning.

Genom Johan Skyttes donation den 1 januari 1622 överlämnades de gårdar, vilka jämte bostadshuset för skytteanska professuren alltjämt förvaltas fullt självständigt såsom en särskild stiftelse (Skytteanska stiftelsen).

Den 31 augusti 1624 överlämnade konung Gustav II Adolf sina arvegods — vilka han ärvt efter sin fader Karl IX samt efter hertigarna Johan och Karl Filip — till universitetet att utan någon taxering njuta och evärdeligen behålla. Dessa gods bestodo av 374 hela hemman och hemmansdelar, förutom åtskilliga andra, ej i mantal satta jordstycken, samt några kvarnar. Av olika orsaker gick universitetet sedan miste om vissa hemman ur de gustavianska arvegodsens. Till bestridande av stegrade fordringar på universitetets stat samt för att bereda universitetet »nøjaktigt vederlag för åtskilliga hemman och lägenheter, som ifrån akademien komma äro» överlämnade Kungl. Maj:t dels på hösten 1638, dels ock på hösten 1639 ett 50-tal hemman till universitetet. Dessa donationer bekräftades av drottning Kristina året efter hennes trontillträde.

Under åren 1646—1651 överlämnade drottning Kristina vissa gårdar och markområden till universitetet, bland annat huvuddelen av den tomt, varå nuvarande universitetshuset är uppfört. Ett av de av drottningen överlämnade områdena har sedermera utbytts mot den mark, varå akademiska sjukhuset nu är uppfört.

I januari 1685 överlämnade Karl XI till exercitiemästarnes understöd vissa hemman till universitetet.

Därjämte har universitetet genom gåvor från enskilda erhållit ytterligare ett antal hemman, nämligen av fru Catharina Bielke två hemman den 7 januari 1629 såsom stipendiehemman, av fröken Sigrid Banér två halva hemman den 20 december 1653 såsom stipendiehemman, av J. G. Sparwenfeldt ett hemman den 21 september 1717, av professor Chr. Berch och hans hustru ett hemman genom testamente den 19 april 1788, av kammarrättsrådet Holmblad två hemman den 28 april 1821 och av kommerserådet C. Malmén 4 hemman, skog m. m. genom testamente den 5 mars 1923. Enligt testamente efter biskop A. Kalsenius och hans maka erhöill universitetet år 1755 Sättra hälso-brunn med den därtill hörande fasta egendomen. Därjämte har universitetet genom donation av konsul R. Bünsow den 6 maj 1915 förvärvat den s. k. Klubbans biologiska station å västkusten.

Universitetet innehar vidare ett antal prebendehemman, vilkas åtkomsttid är okänd.

Genom köp, byte och försäljningar har universitetets egendomskomplex undergått avsevärda förändringar, varjämte i flera fall tillgängliga donationsmedel använts för köp av fastigheter.

Slutligen bör omnämnas, att Kungl. Maj:t, sedan staten inköpt Linnés Hammarby, genom brev den 11 februari 1881 förordnat, att parken jämte det övriga området av egendomen utom byggnaderna skulle stå under Uppsala universitets tillsyn och vård.

Beträffande de till finansförmögenheten hörande stadsfastigheterna må framhållas följande.

Kvarnen i Uppsala, som den 2 september 1647 av drottning Kristina överlämnades till akademien, skall enligt Kungl. Maj:ts beslut den 10 december 1674 under de villkor, som donationen 1647 innehöll, utan allt åtal av denna nyttjas, brukas och behållas. Kvarnen lämnar alltjämt årlig avkastning.

Den 23 februari 1667 överlämnade Kungl. Maj:t (förmyndarregeringen) till professorerna vid Uppsala universitet 200 tunnland av stadens åker till deras änkers och omyndiga barns hjälp. Avkastningen av dessa åkerlotter överlämnas numera till Uppsala universitets pensionsinrättning för tjänstemäns änkor och barn.

Genom gåvobrev 1859 testamenterade cursor Anders Bergholm och hans hustru till universitetet vissa fastigheter i Uppsala (Kvarteret Munken nr 7).

I testamente den 11 mars 1918 donerade överbibliotekarien Claes Annerstedt och hans hustru större delen av sin kvarlåtenskap till universitetet. Med denna donation erhöll universitetet äganderätten till fastigheterna nr 11 och 12 i kvarteret Slottet i Uppsala (de s. k. Geijers- och Ihregårdarna). Vidare hava ingenjören Ivar Rydeberg och hans hustru genom gåvobrev den 17 februari 1932 till universitetet överlämnat fastigheten nr 5 i samma kvarter.

Enligt medgivande av Kungl. Maj:t den 21 november 1925 uppfördes under åren 1925—26 för universitetets medel en för överläkarna å kirurgiska och obstetrisk-gynekologiska avdelningarna avsedd bostad, vilken förvaltas av universitetet. De hyror, som av de båda överläkarna erläggas, skola användas, förutom till underhåll av fastigheten, till förräntande och amortering av det i fastigheten av universitetet investerade kapitalet.

År 1935 donerade professor E. O. Burman fastigheten nr 11 i kvarteret Bryggaren i Uppsala till universitetet.

Därjämte har universitetet under senare år för placering av fondmedel förvärvat vissa fastigheter i kvarteren Fågelsången, Kamphavet och Munken i Uppsala.

Genom donationer har universitetet även förvärvat vissa fastigheter i Stockholm och Lund.

Sålunda har professorn vid Lunds universitet Jonas Stecksén genom testamente av den 14 januari 1831 till Uppsala universitet donerat vissa fastigheter i staden Lund. Vidare har ingenjören B. J. F. Andersson den 3 maj 1918 till universitetet överlämnat vissa numera försålda fastigheter i Stock-

holm i och för inrättande av en professur i elektricitetslära. Ur denna donation skola täckas kostnaderna för uppförande av det i det följande omnämnda institutet för högspänningsforskning, vilket tills vidare finansierats med lån från riksgäldskontoret.

B. Uppsala universitets förvaltningsförmögenhet består huvudsakligen av den fasta egendom, som disponerats för institutionsbyggnader m. m.

Beträffande tillkomsten av den till förvaltningsförmögenheten hörande fasta egendomen torde först böra erinras därom, att äganderätten till huvuddelen av de områden, varå universitetshuset och akademiska sjukhuset sedermera uppförts, äro att hänföra till drottning Kristinas ovannämnda jorddonationer. I fråga om äganderätten till universitetets övriga fasta egendom i Uppsala må framhållas följande.

Gustavianum, som under åren 1622—25 uppförts för universitetet på kronans bekostnad, har sedan dess ansetts vara universitetets egendom. Genom Kungl. Maj:ts brev den 20 december 1726 erhöll universitetet rättighet att med Gustavianums tomt förena tre tomter, vilka — synbarligen för detta ändamål — blivit av kronan inlösta.

Olov Rudbeck donerade den 27 april 1660 ett område för en botanisk trädgård, sedermera Linnéträdgården. Genom köp och gåvor under 16- och 1700-talen har området ytterligare utvidgats.

År 1866 erhöll universitetet i ersättning för förskingringar, vartill en universitetets tjänsteman gjort sig skyldig, den s. k. Chruzeliuska tomten, å vilken sedermera uppförts nuvarande anatomiska institutionen.

Den 17 augusti 1787 och den 8 juli 1789 donerade Gustav III mark för anläggande av nuvarande botaniska trädgården.

Genom kungl. brev den 9 september 1812 uppläts till universitetet den tomt, varå universitetets bibliotek uppförts.

Enligt beslut vid 1844/45 års riksdag överlämnades till universitetet till evärdelig ägo en kronan tillhörig del av den tomt, varå astronomiska observatoriet är uppfört

Den 12 februari 1853 upplät Uppsala stads borgerskap ett område för uppförande av kemiska institutionens byggnad. Tomten har sedermera utökats med universitetet tillhöriga åkerlotter.

Under senare år har Kungl. Maj:t i enlighet med riksdagens beslut till universitetet »kostnadsfritt upplåtit» vissa markområden, nämligen den 10 mars 1893 1 tunnland 16 ⁶/₁₀ kappland och den 20 juni 1918 1 hektar 5 ar lönejord för utvidgning av botaniska trädgården (riksdagens skrivelser 1893 nr 6 och 1918 nr 324), den 6 juni 1912 1 ¹¹³/₁₁₃ hektar för uppförande av växtbiologiska institutionen — byggnaden är uppförd för donationsmedel — (riksdagens skrivelse 1918 nr 183) samt den 19 november 1914 1 hektar 1 ¹/₂ ar för utvidgning av akademiska sjukhusets område (riksdagens skrivelse 1914 nr 8). Enligt beslut vid 1933 års riksdag (riksdagens skrivelse 1933 nr 352) skola vidare till universitetet för uppförande av patologiska och

hygienisk-bakteriologiska institutionerna överlåtas två kronan tillhöriga områden, vilka hittills disponerats av bl. a. fängelset i Uppsala.

Med anlåtande av universitetets egna tillgångar har universitetet vid olika tillfällen inköpt vissa fastigheter i Uppsala. Sålunda inköptes år 1752 de tomter, varå förutvarande hygieniska och patologiska institutionernas byggnader uppförts, åren 1807, 1809 och 1824 vissa tomter, som numera ingå i universitetshusets tomtområde och år 1881 den tomt varå fysiologiska institutionens byggnad är uppförd.

Vad slutligen beträffar universitetets institutionsbyggnader torde ytterligare böra framhållas följande.

Frånsett Gustavianum, som omnämnts i det föregående, torde samtliga före år 1840 uppförda byggnader hava bekostats med universitetsmedel.

Konsistoriehuset, geologisk-mineralogiska institutionens nuvarande byggnad, uppfördes under åren 1749—55 på det område, där ett av de genom Karl IX:s ovannämnda donation 1595 överlämnade domkapitelshusen var beläget. Tomten är dock icke universitetets egendom.

Hygieniska institutionens förra byggnad på- och ombyggdes i slutet av 1750-talet.

Under åren 1787—1807 uppfördes institutionsbyggnaden i botaniska trädgården.

Universitetsbiblioteket uppfördes under åren 1817—41 för en kostnad av omkring 300 000 rdr, varav konungen bidrog med 30 000 rdr. För byggnadens uppförande beviljade 1823 års riksdag ett lån till universitetet å 50 000 rdr, vilket sedermera amorterades i enlighet med riksdagens skrivelse 1834 nr 162.

Sistnämnda byggnadsföretag hade i hög grad ansträngt universitetets ekonomiska ställning, särskilt som dess hemställan om efterskänkande av det för bygget avsedda statslånet av riksdagen avlogs. Till nästa byggnadsföretag, astronomiska observatoriet, vilket uppfördes för en kostnad av 57 000 rdr., beviljade 1840/41 års riksdag ett statsbidrag å 25 000 rdr.

Anatomiska institutionen kunde emellertid under åren 1848—50 uppföras utan statsbidrag för en kostnad av 28 384 rdr. En tillbyggnad uppfördes åren 1883—86 för en kostnad av 166 474 kronor, varav 140 000 kronor täcktes genom anslag å riksstaten.

Kemiska institutionens byggnad uppfördes åren 1853—58 för en kostnad av 113 500 kronor, vartill medel å samma belopp anvisades å riksstaten. Detta byggnadsföretag är för universitetets vidkommande det första, som i sin helhet bekostats med å riksstaten anvisade medel.

Under åren 1860—67 uppförde universitetet med bidrag i form av lån från länets landsting för en kostnad av 200 000 kronor det akademiska sjukhuset. Staten och Uppsala stad anslogo vardera 40 000 kronor.

För medel, som donerats av A. F. Regnell, uppfördes — utan statsbidrag — åren 1864—67 patologiska institutionens äldre byggnad, ombyggd 1896—98 för medel ur samma donation.

Humanistiska sektionens seminariebyggnad, det s. k. Auriwilliska hu-

set, inköptes 1867 av lasarettsdirektionen, sedan universitetet härtill erhållit tillstånd genom kungl. brev den 17 september 1867.

Universitetets andra stora byggnadsföretag under 1800-talet, universitetsbyggnaden, uppfördes under åren 1878—87 för en kostnad av 1 232 375 kronor 94 öre. För detta bygge anvisades å riksstaten för åren 1878—83 sammanlagt 740 000 kronor.

Åren 1888—91 utfördes vissa förändringsarbeten å universitetsbibliotekets byggnad för en kostnad av 260 000 kronor, varav 200 000 kronor täcktes med anslag å riksstaten.

År 1885 uppfördes å den astronomiska institutionens tomt för dels donerade medel och dels anslag ur universitetets reservfond en institutionsbyggnad för den meteorologiska institutionen. Vidare uppfördes år 1893, likaledes för donationsmedel samt anslag ur universitetets reservfond, invid nyssnämnda byggnad en bostad för meteorologiska institutionens prefekt. Den hyra prefekten erlägger, användes till underhåll av byggnaden i fråga.

Under åren 1891—93 uppfördes för av A. F. Regnell donerade medel fysiologiska institutionens byggnad. För byggnadens utrustning anvisade 1894 års riksdag 14 000 kronor.

Med 1890-talet inträdde en ny epok i universitetets byggnadsverksamhet. Intill år 1840 hade samtliga byggnadsföretag bekostats med universitetets egna medel. Under 50-årsperioden från år 1840 till början av 1890-talet hade statsmakterna lämnat bidrag till nybyggnader och ombyggnader i den mån universitetet självt icke disponerat för ändamålet erforderliga medel. Efter den byggnadsverksamhet, som förekommit under 1880-talet, voro emellertid universitetets möjligheter att med egna medel bidraga till den fortsatta byggnadsverksamheten uttömda. Under den därefter följande tiden utfördes, uteslutande med anlitande av å riksstaten anvisade medel, följande byggnadsföretag; inom parentes angivas år och belopp för medelsanvisning:

Bostadshus i botaniska trädgården (1893—94, 56 000 kronor),

Laboratoriebyggnad för kemiska institutionen (1901—05, 294 408 kronor),

Nybyggnad för fysiska institutionen (1906—09, 297 000 kronor),

Nybyggnad för zoologiska institutionen (1913—15, 532 463 kronor),

Tillbyggnad till universitetsbiblioteket (1914—16, 599 000 kronor),

Nybyggnad för fysikalisk-kemiska laboratoriet (1927/28—1929/30, 1 222 500 kronor),

Nybyggnad för paleontologiska institutionen (1929/30—1931/32, 791 000 kronor) samt

Ombyggnad av anatomiska institutionen och nybyggnad för histologiska institutionen (1930/31—1932/33, 538 000 kronor).

Därjämte uppfördes åren 1906—10 gymnastikbyggnaden, varvid studentkåren bidrog med 80 000 kronor, medan återstoden, 174 740 kronor, anvisades å riksstaten.

Under den sist behandlade tidsperioden har vidare akademiska sjukhuset fullständigt ombyggt, därjämte för sjukhuset uppförts stora nybyggnader. En första till- och ombyggnad utfördes åren 1898—1901 för en totalkostnad av 546 000 kronor, varav 201 188 kronor anvisades å riksstaten. Under åren

1915—25 utfördes ytterligare nybyggnader och ombyggnader för en kostnad av 8 700 000 kronor, varav 5 600 000 kronor anvisades av riksdagen, 3 000 000 kronor lämnades som lån av länets landsting och 100 000 kronor anslogos av universitetet ur A. F. Regnells donation. För budgetåret 1934/35 beslöts vidare uppförande av en kvinnoklinik vid akademiska sjukhuset för 632 750 kronor, varav hälften anvisades å riksstaten (fonden för förslag till statsverket) och hälften lämnats som lån av landstinget. De medel, varmed landstinget och Uppsala stad hittills bidragit till uppförande av akademiska sjukhuset, 3 559 021 kronor 36 öre respektive 40 000 kronor, redovisas såsom skuld i universitetets huvudbok.

Under innevarande kalenderår kommer det av landstinget på universitetets mark uppförda centralsanatoriet att överlämnas till universitetet för att införlivas med akademiska sjukhuset. För sanatoriets uppförande har landstinget beviljat ett anslag å 955 900 kronor, varjämte Kungl. Maj:t för ändamålet lämnat ett statsbidrag å 448 000 kronor (riksdagens skrivelse 1934: 272). Det av landstinget beviljade anslaget anses utgöra ett till universitetet lämnat lån. Villkoren för överlåtelsen framgå ur Uppsala läns landstings beslut i ärendet den 11 juni 1934 samt ur kungl. brev den 24 augusti 1934, vari Kungl. Maj:t förklarar hinder icke möta för universitetet att åtaga sig nämnda villkor.

Under den senare tiden hava för universitetet jämväl uppförts vissa med donationsmedel bekostade nybyggen, nämligen växtbiologiska institutionen (F. Kempes donation), musikinstitutionen (Hj. S. Josephsons donation), institutet för högsämningsforskning (B. J. F. Anderssons donation) samt prefektbostaden vid fysiska institutionen.

Från och med budgetåret 1933/34 hava samtliga nybyggnadsanslag för universiteten anvisats såsom utgifter för kapitalökning. På detta sätt hava anvisats — förutom anslag till den ovannämnda kvinnokliniken — medel för om- och tillbyggnadsarbeten vid universitetsbiblioteket, uppförande av ny växthusbyggnad för botaniska institutionen och nybyggnad för patologiska och hygienisk-bakteriologiska institutionen. Sistnämnda två nybyggnader skola jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1936 tills vidare redovisas å statens allmänna fastighetsfond, byggnadsstyrelsens delfond. På samma sätt skola redovisas de byggnader, vilka komma att uppföras enligt beslut vid 1936 och 1937 års riksdagar.

Genom olika åtgärder har universitetet gått miste om vissa av de under 1600-talet donerade fastigheterna. Huvudparten härav är emellertid fortfarande i universitetets ägo. Universitetets rätt har skyddats genom vissa Kungl. Maj:ts beslut. Sålunda har Kungl. Maj:t i februari 1640 och den 8 augusti 1645 förbjudit godsbyten ur den gustavianska donationen. Vidare har Kungl. Maj:t i januari 1682 samt den 31 augusti samma år frikallat universitetet från all reduktion. Genom en förordning av år 1723 hindrades skatteköp från universitetets hemman. Slutligen har Kungl. Maj:t genom en förordning den 5 maj 1826 förklarat, att universitetets hemman vore av frälse natur och att följaktligen universitetet innehade dem med fullkomlig frälserätt.

II. Lunds universitets fastigheter.

Samtidigt med att Lunds universitet genom Kungl. Maj:ts beslut den 19 december 1666 instiftades och dess privilegier och konstitutioner fastställdes, utfärdade Kungl. Maj:t jämväl ett gåvobrev, diploma donationis, enligt vilket till Lunds universitet efter de föregående regenternas föredöme (därmed avses donationerna till Uppsala, Åbo och Dorpats universitet) skänktes och gavs bland annat alla Capituli Lundensis gods, m. m. Universitetet blev därmed ägare till 925 gårdar i Skåne samt arvtagare till Lunds domkapitels hela förnögenhet. (Tegnér och Weibull, Lunds universitets historia.) Enligt donationsbrevet skulle inkomsterna förvaltas av vederbörande akademiska myndigheter och inlevereras till räntekammaren »alldeles på sätt och vis som med de gods, intrader och räntor, vilka andra akademier uti vårt k. fädernesland tillslagne och donerade äro, observeras och förhållas skall». Efter kriget med Danmark 1675—1679 återtog emellertid Kungl. Maj:t hela donationen för att använda avkastningen till förstärkning av skånska kavalleriet. Domkapitelsgodsen blevo därmed behandlade som vanliga kronogods.

Genom resolution den 3 augusti 1681 har Kungl. Maj:t i samband med återupprättandet av Lunds universitet föreskrivit, att av förenämnda egendom »de ängar, tomter och trädgårdar, som finnas uti och vid Lund, som stå under Kungl. Maj:ts disposition, och nu i varandes krigstider en eller annan kan hava under sig bragt», skulle komma akademien till godo. På grund av denna föreskrift erhöi universitetet förutom vissa markområden i staden Lund 28 hemman, som alltjämt förvaltas av universitetet och ingå i dess finansförmögenhet.

Genom nådigt brev den 16 mars 1688 överlämnade vidare Kungl. Maj:t den genom reduktionen förvärvade i Lunds stad belägna Lundagård »med alla därtill hörige lägenheter och appertinentier, som av ålder därtill lagligen vinnas kunne, att nyttja, bruka och behålla till en fast och oklandrad egendom nu och i tillkommande tider». Därmed erhöi universitetet den på 1500-talet uppförda byggnad som sedermera disponerats som universitetshus och biblioteksbyggnad.

Några ytterligare nämnvärda jorddonationer har universitetet icke erhållit. Med den 1688 överlämnade fastigheten ansågs universitetets lokalbehov vara tillfredsställt ända fram till mitten av 1800-talet.

År 1747 hade universitetet inköpt den s. k. Paradislyckan, ett område avsett att användas till ridskola (fasta beviljades för universitetet år 1749). Ett stallmästarhus, som skulle uppföras på området, kunde emellertid, sedan de härför avsedda medlen förbrukats, icke färdigställas. Stallmästarhuset inropades år 1788 på auktion för lasarettet i Lund. Sjukhuset utvidgades efter hand. Genom kungl. brev den 24 februari 1865 uppläts återstoden av Paradislyckan till landstinget för sjukhus mot att universitetet fick begagna detta för undervisningsändamål. Området, som fortfarande äges av universitetet, disponeras avgiftsfritt av landstinget för Malmöhus läns sjukvårdsinrättning.

gar, så länge det användes för sitt nuvarande ändamål. I skrivelse till universitetskanslern den 20 februari 1937 har större konsistoriet hemställt om utredning angående möjligheten att för universitetet återförvärva dispositionsrätten till vissa delar av detta område.

Genom byte mot en år 1842 inköpt tomt erhöll universitetet år 1850 den tomt, varå därefter uppfördes en zoologisk institution, nuvarande historiska museet. Därjämte har å de av Karl XI överlämnade tomterna omkring år 1850 uppförts en anatomisk institution, numera använd som seminariebyggnad.

För medel ur reservfonden inköpte universitetet år 1874 den tomt, varå nuvarande universitetsbyggnaden är uppförd.

Genom köp, huvudsakligen finansierade med statsanslag, medel ur reservfonden och besparade räntemedel m. m. samt genom överlåtelser från Lunds stad har universitetet därjämte under senare delen av 1800-talet förvärvat äganderätten till kemiska laboratoriets tomt samt det område, varå anatomiska, fysiologiska, embryologiska och fysiska institutionerna uppförts.

Universitetet har vidare dels med äganderätt och dels med nyttjanderätt erhållit dispositionsrätten till all den mark, som nu användes för botaniska trädgården. Sålunda disponerar universitetet jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 20 juli 1861 mot erläggande av en årlig avgäld av 7 tunnor råg och 14 tunnor korn den s. k. Tornalyckan, vilken numera tillhör domänfonden. Enligt med samma beslut lämnat medgivande har universitetet åren 1862—64 inköpt viss till nämnda områden gränsande mark. Enligt stadsfullmäktiges i Lund beslut den 21 december 1888 har staden Lund till universitetet på vissa villkor överlåtit ett område, vilket skulle sammanläggas med botaniska trädgården. Överlåtelserna synes icke hava skett med äganderätt och lagfart å fånget har ej sökts. Stadsfullmäktiges beslut har ej underställts Kungl. Maj:ts prövning. År 1911 har universitetet med Kungl. Maj:ts medgivande av Lunds stad för anslagsmedel inköpt ytterligare ett område för botaniska trädgården, varjämte staden den 30 mars 1928 på vissa villkor upplåtit nyttjanderätten till fastigheten nr 14 i kvarteret Botanicum. Närmare redogörelse för äganderätten till den i botaniska trädgården ingående marken återfinnes i en av kammarrådet Grönvall i samband med pågående utredning angående gäldandet av kostnader för iordningställande av vissa gator i Lund m. m. utarbetad, till statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet den 2 april 1937 ingiven promemoria.

Ett obetydligt område, varå patologiska institutionens vaktmästarbostad uppförts, inköptes av universitetet år 1912 för medel ur akademikassan.

Slutligen torde här böra omnämnas, dels att såsom gåva den 4 oktober 1895 till universitetet överlämnades det s. k. Thomanderska studenthemmet, vilket av universitetet förvaltas som stiftelse, dels ock att universitetet genom donation erhållit äganderätten till S:t Petri Kyrkogård, ett mindre område, vilket numera är att anse som öppen park. Därjämte har universitetet under senare år såsom gåva erhållit den så kallade studentskegården, vilken beräknas bliva färdigställd inom den närmaste tiden.

De tomter, varå patologiska, medicinsk-kemiska, zoologiska, nya geologisk-geografiska och nya kemiska institutionernas byggnader samt universitetsbiblioteket äro uppförda, innehavas av universitetet med nyttjanderätt. Patologiska institutionens tomt tillhör Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar. Övriga ovannämnda tomter tillhöra den jord, varav avkastningen intill 1 maj 1937 tillfallit biskopen i Lund. För nyttjanderätten erligger universitetet årliga avgälder. I sin ovannämnda promemoria har kammarrådet Grönvall föreslagit, att äganderätten till dessa områden skulle förvärfvas för kronan genom byte mot några av universitetets hemman.

Av universitetets byggnader tillhör det s. k. gamla bibliotekshuset, vilket uppförts på 1500-talet, den fasta egendom, som år 1688 överlämnades till universitetet. Övriga institutionsbyggnader — utom embryologiska institutionen, vilken år 1934 uppförts för donationsmedel (Thornblads donation) — hava finansierats med å riksstaten anvisade medel. I vissa fall hava dock byggnadskostnaderna överstigit de av riksdagen anvisade beloppen, varvid bristen täckts av universitetets reservfond. De största bidragen av universitetets medel hava lämnats till universitetsbyggnaden med 37 000 kronor och till gymnastikhuset med 19 414 kronor.

Förslag angående redovisning av universitetsfastigheternas värden.

De sakkunniga övergå härefter till en undersökning av de former för redovisning av de här ovan angivna till universiteten hörande fastigheterna, som under nuvarande förhållanden och med beaktande av den allmänna fastighetsfondens upprättande kunna anses lämpliga och tillrådliga. De sakkunniga utgå härvid ifrån, att dessa olika former icke kunna medföra någon förändring i äganderättsförhållandena till dessa fastigheter eller i universitetens allmänna, rättsliga ställning över huvud taget.

I ett den 14 september 1925 avgivet utlåtande har kammarkollegium i fråga om den omfattning, i vilken publik egendom borde upptagas till redovisning i rikshuvudboken, såsom sin mening uttalat, att dispositionsrätten till egendomen därvid skulle tillmätas avgörande betydelse. Frågan om äganderätten hade nämligen i avseende å åtskilliga kategorier av fast egendom nästan enbart rättshistoriskt intresse. I enlighet med denna sin uppfattning förordade kollegiet, att med vissa särskilt angivna undantag redovisningen i rikshuvudboken skulle utsträckas till all sådan fast egendom, som stode under statlig myndighets eller inrättnings antingen omedelbara vård och förvaltning eller överinseende och som vore disponerad för sådant ändamål, att, om fastigheten ej fått utnyttjas för detsamma, staten skulle sett sig nödsakad att träda emellan för fyllande av därigenom uppkomna medelsbehov.

Gentemot detta uttalande har riksräkenskapsverket i utlåtande i ärendet den 17 september 1934 framhållit önskvärdheten av, att redovisningen i rikshuvudboken begränsades till publik egendom, som otvetydigt ägdes av staten.

Om sålunda av staten disponerad men icke ägd egendom lämpligen icke borde inräknas bland de i rikshuvudboken redovisade kapitaltillgångarna, förelåge emellertid intet hinder, att dylik egendom hänfördes till i rikshuvudboken ingående diversemedelsfonder.

Dessa principer följdes vid inrättandet av fastighetsfonden såtillvida, att å fonden upptogs till redovisning de statens fastigheter, till vilka förvaltningsmyndigheterna ägde dispositionsrätten, dock utan att någon särskild utredning angående statens äganderätt till fastigheterna blev verkställd. För karolinska sjukhuset (Kungl. brev den 30 juni 1936) samt tekniska skolan i Stockholm (Kungl. brev den 26 februari 1937) hava härvid fastigheternas bruttovärden uppförts såsom tillgångar medan å skuldsidan uppförts den del av fastighetsvärdet, som svarar mot donerade eller av kommunala myndigheter på särskilda villkor anslagna medel.

Å statens allmänna fastighetsfond redovisas för närvarande endast ämbetsverks- och institutionsbyggnader jämte tillhörande mark. Om redovisningen av universitetsfastigheterna skulle begränsas på motsvarande sätt, skulle man ur denna redovisning utesluta bland annat den fasta egendom, som redan nu bokföres i Uppsala universitets huvudbok. Skall en fastighetsredovisning genomföras vid universiteten är det emellertid enligt de sakkunnigas uppfattning önskvärdt, att denna kommer att omfatta universitetens samtliga fastigheter.

Enligt de principer, som hittills tillämpats vid redovisning av i rikshuvudboken bokförda tillgångar, ingå i statens bokförda förmögenhet — utöver myndigheternas löpande fordringar och likvida medel — endast sådana tillgångar, som antingen uppkommit genom å riksstaten anvisade medel eller av ålder ansetts såsom statsegendom. Övriga av statliga myndigheter bokförda tillgångar, vilka huvudsakligen bestå av för särskilda ändamål avsatta medel eller till statliga myndigheter för vård och förvaltning överlämnade donationer och stiftelser, redovisas visserligen även bland de i rikshuvudboken bokförda tillgångarna men ingå i särskilda å skuldsidan redovisade diversemedelsfonder. Bland tillgångar av sistnämnda slag kunna exempelvis, förutom vanliga donationsfonder, nämnas de medel som ingå i kyrkofonden, biskopslöneregleringsfonden, allmänna arvsfonden, pensionsfonderna m. m.

Liksom universitetens i lösa tillgångar placerade donationsmedel redan nu redovisas i rikshuvudboken å särskilda för ändamålet upplagda diversemedelstitlar böra också samtliga universiteten tillhöriga till finansförmögenheten hänförliga fastigheter redovisas på enhanda sätt. I främsta rummet böra sålunda de Uppsala universitet tillhöriga Gustavianska arvegodsens upptagas till redovisning på sådant sätt. Att redovisa dem i statens allmänna fastighetsfond kan givetvis icke ifrågasättas.

Beträffande redovisningen av universitetens övriga fastigheter gestalta sig förhållandena något olika för de två universiteten.

Vad först angår Uppsala universitet är att största delen av den mark, varå universitetets institutionsbyggnader, universitetshuset inberäknat, äro uppförda, utgöres av mark, som tillhör donationsjordar av nys

angiven karaktär eller som blivit universitetets på samma sätt och villkor som dessa eller som förvärvats för medel ur donationer till universitetet. Dessa egendomar böra i redovisningshänseende intaga samma ställning som de förut omtalade till finansförmögenheten hänförliga donationsjordarna. Till denna grupp av fastigheter bör också räknas den tomt, som Uppsala stads borgerskap år 1853 upplåtit till universitetet.

Av annan natur kunna ifrågasättas vara endast vissa smärre till universitetet av Kungl. Maj:t och Kronan överlättna områden, som enligt de förut omnämnda breven av åren 1893, 1914 och 1918 införlivats med botaniska trädgården och akademiska sjukhusets tomter, den tomt, varå växtbiologiska institutionen är uppförd samt det område, varå den nya patologiska och hygienisk-bakteriologiska institutionen är uppförd. Det torde emellertid härvid böra observeras, att dessa markområden utgöra en mycket obetydlig del av universitetets hela fastighetsbestånd, att de hittills ansetts överlättna till universitetet med äganderätt, att universitetet ansetts oförhindrat söka och få lagfart å ifrågavarande fastigheter, samt att de även för framtiden torde böra förvaltas tillsammans med universitetets fastigheter i övrigt. Även dessa fastigheter böra alltså redovisas på enahanda sätt som de förut omnämnda.

De byggnader för universitetsändamål, som uppförts å nyss angivna markområden, äro enligt vad förut påpekats antingen sådana, som helt och hållet uppförts med universitetets donationsmedel, eller sådana, som uppförts med anlåtande av dylika medel och av anslagna statsmedel, eller sådana, som uppförts uteslutande med statsmedel. Den första gruppen omfattar alla byggnader uppförda intill år 1840 och synes böra redovisas på samma sätt som den mark, varå byggnaden står, även om förändrings- och reparationsarbeten efter år 1840 bekostats med statsmedel.

För institutionsbyggnader, uppförda efter 1840 till väsentlig del eller uteslutande med statsmedel, synes åter böra övervägas, huruvida och i vilken form deras värden skola kunna upptagas i den allmänna fastighetsfonden. Dessa ha kunnat komma till stånd endast med anlåtande av anslag å riksstaten. Dessa anslag äro numera av den betydelse för universitetet, att statsmakterna kunna sägas från mitten av 1800-talet faktiskt ha i allt större och större utsträckning tagit på sig det ekonomiska ansvaret för universitetet och deras uppgifter. Häri ingår också det viktiga ansvaret för underhåll och förnyelse av de fastigheter, som här äro i fråga. Ett uttryck härför har varit, att de under de senare åren utförda nybyggnaderna blivit, om ock provisoriskt, upptagna i fastighetsfonden. På grund av dessa skäl och vad förut anförts finna de sakkunniga, att en redovisning i fastighetsfonden av de ifrågavarande fastigheternas värden bör kunna ske på sådant sätt, att belopp svarande mot de statsmedel, som anslagits för dessa byggnaders uppförande, redovisas å fastighetsfonden, varvid dock särskild delfond bör uppläggas för ändamålet. För de byggnader, som uppförts efter år 1840 men före 1890, komma dessa belopp att utgöra endast en del av byggnadernas värden, under det återstoden redovisas på samma sätt som beträffande donationsjordarnas

värden. För byggnader uppförda senare komma åter samtliga byggnadskostnader att redovisas i fastighetsfonden. Vid förordande av denna anordning förutsätta de sakkunniga, att samtliga hithörande fastigheter alltjämt skola förbli under universitetets förvaltning, och att sättet för redovisningen av dessa värden icke medför någon ändring i denna egendoms rättsliga ställning.

Vad därefter angår de fastigheter vid Lunds universitet, som enligt vad förut nämnts höra till dess förvaltningsförmögenhet, så torde det Thomanderska studenthemmet, studentskegården och den embryologiska institutionen icke böra redovisas i fastighetsfonden.

I fråga om övriga fastigheter föreligger en skillnad mellan, å ena sidan de fastigheter, som av Kungl. Maj:t överlämnats till universitetet åren 1681 och 1688, och å andra sidan de fastigheter, som förvärvats sedan mitten av 1800-talet.

Vid 1681 års överlåtelse hade Kungl. Maj:t fastställt stat för akademien samt föreskrivit, att viss statens egendom i och vid Lund skulle komma akademien »till godo». Därmed var emellertid icke utsagt, att denna egendom skulle upphöra att vara statsegendom, utan endast att Kungl. Maj:t anvisat medel till täckande av universitetets utgifter genom att ställa viss statens egendom till universitetets disposition.

Vid 1688 års överlåtelse, varigenom universitetet erhöll äganderätten till Lundagård med det s. k. gamla bibliotekshuset, har Kungl. Maj:t emellertid förordnat, att denna skulle av akademien behållas till en fast och oklandrad egendom för all framtid. Denna fastighet synes alltså böra redovisas efter samma grunder som Uppsala universitets äldre fastigheter.

Universitetets återstående fasta egendom samt de byggnader, vilka uppförts å mark, som innehaves med nyttjanderätt, hava i huvudsak förvärvats med anlitande av statsmedel. De bidrag, som därvid lämnats av universitetets fonderade medel, äro icke av den storleksordning, att de äro av betydelse för bedömande av frågan i vilken utsträckning denna egendom kan redovisas å fastighetsfonden. Något hinder mot att uppföra dessa fastigheter å statens allmänna fastighetsfond synes alltså icke förefinnas.

Härvid bör emellertid iakttagas, att universitetets fasta egendom är lagfaren för universitetet samt att egendomen — i analogi med det förvaltnings-system, som tillämpats vid Uppsala universitet — förvaltats av universitetet såsom en dess särskilda fastighetsförvaltning. Ett upptagande i fastighetsfonden av dessa fastigheter bör ej heller för Lunds universitets del inverka på äganderättsförhållandena.

Dessa de sakkunnigas förslag avse att åstadkomma en efter de föreliggande omständigheterna tillfredsställande fastighetsredovisning för de båda universiteten utan att därmed inkräkta på den rättsliga ställning, som universitetsfastigheterna av ålder ansetts intaga.

En av de påtagligaste och praktiskt viktigaste följderna av en dylik redovisning ligger emellertid däri, att denna möjliggör en tillfredsställande ordning i fråga om kostnaderna för underhåll och förnyelse av universitetsfastigheterna. Den nuvarande ordningen därutinnan lider framför allt av det fe-

let, att en fast norm för underhållsanslagens utmätande icke kunnat ernås, utan att dessa bestämts tämligen på måfå och därför under årtionden utgått med uppenbart för låga belopp och att de sålunda icke automatiskt ökats alltefter fastighetsbeståndets tillväxt. I längden kan en sådan ordning icke uppehållas.

Förslagets utförande.

Ett utförande av de sakkunnigas förslag synes böra leda till följande resultat.

I. Finansförmögenheten.

Såsom tillgångar för Uppsala universitet bör i dess huvudbok under särskild rubrik uppföras värdet av all den universitetets fasta egendom som icke utnyttjats för beredande av lokaler åt universitetets institutioner. Denna egendom skulle alltså omfatta samtliga jord- och skogsegendomar utom Linnés Hammarby och Skytteanska stiftelsens tillgångar, samt därjämte kvarnen i Uppsala, hyresfastigheterna i kvarteren Fågelsången, Kamphavet, Munken, Bryggaren och Slottet i Uppsala jämte överläkarbostaden vid akademiska sjukhuset, fastigheterna i Lund, Klubbans biologiska station och Sättra Hälsobrunn. Fastigheterna synes böra upptagas till ett mot nuvarande taxeringsvärde svarande belopp. Såvitt framgår av Bring och Kollbergs förteckning över Uppsala universitets fasta egendomar uppgick taxeringsvärdet för denna egendom år 1929 till omkring 17½ miljoner kronor.

De fastigheter, vilka tillhöra redan nu redovisade donations- eller andra särskilda fonder böra givetvis å skuldsidan, på samma sätt som nu sker, motsvaras av för dessa fonder upplagda diversemedelstitlar. För övriga fastigheter bör å skuldsidan uppföras en ny liknande titel, förslagsvis benämnd »Uppsala universitets egendoms- och skogsförvaltning».

Såsom undertitlar till denna diversemedelstitel böra angivas de i denna ingående donationerna, varvid med de Gustavianska arvegodsens böra anses införlivade de av Kungl. Maj:t såsom vederlag för en del gårdar, som av kronan på annat sätt disponerats, åren 1638 och 1639 överlämnade egendomarna samt samtliga sedermera genom köp och byte förvärvade egendomar, vilka icke äro att hänföra till annan donation. Taxeringsvärdet å de i detta egendomskomplex ingående fastigheterna uppgick enligt den ovan nämnda förteckningen över universitetets fasta egendom år 1929 till omkring 14 miljoner kronor.

Under särskilda rubriker å tillgångs- och skuldsidan synes vidare böra redovisas värdet av de universitetets åkerlotter, varav avkastningen skall tillfalla Uppsala universitets pensionsinrättning för tjänstemäns änkor och barn.

Det torde slutligen med avseende å ovan nämnda fastigheter och diversemedelstitlar böra framhållas, att frågan hur dylika fonder och diverse

medel skola redovisas i universitetets huvudbok kan upptagas till avgörande av universitetet i samråd med riksräkenskapsverket. Då genom ovannämnda förteckning över Uppsala universitets fasta egendom utretts, vilka fastigheter som äro att hänföra till respektive donationer, har utredning angående de tillgångar, som skola anses tillhöra ovannämnda titlar, icke nu ansetts erforderlig.

Lunds universitets jordegendomar torde böra redovisas som tillgångar i universitetets huvudbok med ett mot nuvarande taxeringsvärde, omkring 27 miljoner kronor, svarande belopp. Då dessa egendomsars avkastning jämlikt Kungl. Maj:ts ovannämnda beslut av år 1681 skall disponeras av universitetet, torde tillgångarna böra bokföras å diversemedelstitel, förslagsvis benämnd »Lund universitets egendomsförvaltning».

II. Förvaltningsförmögenheten.

Såsom av det tidigare anförda torde framgå, kan för Uppsala universitets vidkommande, frånsatt de byggnader, vilkas värden redan nu redovisas bland fondens tillgångar, endast en del av fastigheternas byggnadsvärden ifrågasättas skola redovisas å statens allmänna fastighetsfond. Vid Lunds universitet åter torde flertalet fastigheter kunna redovisas bland fastighetsfondens tillgångar. Man läser vidare kunna utgå från, att anslag till nybyggnader för universiteten för framtiden komma att anvisas som utgifter för kapitalökning för fastighetsfonden. En del av de byggnader, som skola disponeras av universiteten, komma alltså för framtiden under alla omständigheter att bokföras såsom tillgångar för fastighetsfonden.

De sakkunniga, som finna önskvärt, att en såvitt möjligt enhetlig redovisning av hithörande fastigheter åvägbringas samt att förvaltningen av samtliga universitetsfastigheter även för framtiden oinskränkt omhänderhaves av universiteten, förorda att redovisningen av institutionernas byggnader jämte tillhörande fastigheter ordnas på följande sätt.

För redovisningen å den allmänna fastighetsfonden uppläggas två nya delfonder, en för vardera universitetet, för upptagande av de värden, som föras dit.

I universitetens huvudböcker upplägges ett nytt konto för redovisning av värdet å samtliga institutionsbyggnader och övriga till förvaltningsförmögenheten hörande fastigheter. Samtliga hithörande fastigheter specificeras i närslutna bilagor A och B. Till dessa konton överföras de å byggnadsstyrelsens delfond av fastighetsfonden nu redovisade byggnader, som disponeras av universiteten, däri inräknat folkskoleseminariets i Uppsala äldre byggnad¹ med tillhörande mark, samt ett domänfonden nu tillhörigt område, vilket disponeras av botaniska trädgården i Lund.

¹ Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 14 juli 1916 må byggnaden tillsvidare användas för universitetets ändamål.

Å byggnadsstyrelsens delfond skall endast redovisas värdet för den nu pågående ombyggnaden. Före överflyttning till universitetets räkenskaper bör byggnaden av byggnadsstyrelsen åsättas nytt värde.

På skuldsidan böra dessa värden motsvaras av dels kapitalvärdet för universitetens delfonder av statens allmänna fastighetsfond samt skulderna till riksgäldskontoret och Uppsala läns landsting och det belopp varmed Uppsala stad bidragit till uppförande av akademiska sjukhuset, dels ock kapitalvärdet för respektive diversemedelstitlar, förslagsvis benämnda »Uppsala universitets fastighetsfond» och »Lunds universitets fastighetsfond». Sistnämnda titlar böra upptagas till belopp svarande mot värdet å de hithörande byggnader och fastigheter, vilka icke anses kunna redovisas som tillgångar för statens allmänna fastighetsfond.

De anslag, vilka för framtiden anvisas till nybyggnader för universiteten, böra därefter anvisas som utgifter för kapitalökning för respektive delfonder samt ställas till universitetens disposition.

I fråga om redovisning av värdet å de olika förmögenhetsobjekt, vilka specificeras i närslutna bilagor, få de sakkunniga anföra följande.

De värden, varmed byggnaderna skola redovisas, äro av utslagsgivande betydelse för bedömande av icke blott de belopp, vilka skola avsättas till förnyelsefond, utan även för bedömande av underhållskostnadernas storlek. Sålunda hava i den till innevarande års riksdag avlåtna propositionen angående inkomst- och utgiftsstat för statens allmänna fastighetsfond de normala underhållskostnaderna för byggnadsstyrelsens och medicinalstyrelsens delfonder beräknats till 1·5 respektive 1·4 % av byggnadernas bokförda värden. Då en liknande beräkningsmetod torde böra tillämpas för universiteten, synes det vara av vikt, att deras byggnader upptagas till värden, vilka så nära som möjligt ansluta sig till de genomsnittsvärden, varmed de å fastighetsfonden nu bokförda byggnaderna blivit uppförda å fonden.

För värdering av ifrågavarande fastigheter hava de sakkunniga jämlikt chefens för finansdepartementet ämbetsskrivelse den 29 maj 1936 biträts av arkitekten C. A. Stoltz, Malmö, och ingenjören S. Lindsjö, Uppsala.

Enligt den av ingenjören S. Lindsjö verkställda utredningen skulle genomsnittliga värdet för Uppsala universitets byggnader uppgå till omkring 46·7 kronor per m³, därav för akademiska sjukhuset 44·1 kronor per m³, och för övriga institutionsbyggnader 47·6 kronor per m³. Genomsnittliga värdet för byggnadsstyrelsens byggnader i Stockholm har emellertid å fastighetsfonden endast bokförts till ett belopp, som motsvarar 34·5 kronor per m³, medan motsvarande värde för landsortsfastigheterna uppgår till i genomsnitt 23·1 kronor per m³. Skillnaden mellan förstnämnda värdering och de bokförda värdena å byggnadsstyrelsens fastigheter beror väsentligen på, att Lindsjös värdering är uppgjord med utgångspunkt från nuvarande byggnadskostnader medan byggnadsstyrelsen, med hänsyn till den värdeminskning byggnaderna kunna anses hava undergått, förordnat ett avsevärt lägre bokföringsvärde.

För fastigheter i Uppsala bör enligt vad de sakkunniga erfarit beräknas ett värde, som med cirka 10 % understiger de för Stockholmsfastigheterna beräknade värdena, d. v. s. i genomsnitt omkring 32 kronor per m³. Med utgångspunkt härifrån skulle för erhållande av jämförbara värden universitetsbyggnaderna böra bokföras till belopp motsvarande $\frac{2}{3}$ av de i nämnda vär-

dering föreslagna värdena. För byggnader av hög klass hava dock å byggnadsstyrelsens delfond bokförts värden motsvarande 40—50 kronor per m³, medan kanslihusbyggnaden, vilken bokförts till anskaffningskostnad, uppförts med ett värde motsvarande 70 kronor per m³. I anslutning härtill hava de sakkunniga för vissa byggnader i Uppsala, vilka äro av motsvarande klass, icke ansett sig böra förorda lägre värde än 40 kronor per m³. På grund av vad sålunda anförts få de sakkunniga förorda, att Uppsala universitets institutionsbyggnader vid redovisning i universitetets huvudbok åsättas de värden, vilka angivas i närslutna bilaga A.

Akademiska sjukhuset skulle enligt angivna principer hava upptagits till ett något lägre värde än det i bilagan angivna. För sjukhuset hava emellertid Uppsala stad samt länets landsting bidragit med 3·28 miljoner kronor, vilket belopp — icke fullt halva byggnadskostnaden — redovisas som skuld i universitetets huvudbok. Av motsvarande byggnadsvärde bokföras 3 miljoner kronor som tillgång i universitetets huvudbok. Med hänsyn härtill och med beaktande av att drift- och underhållskostnaderna för sjukhuset skola delas mellan landstinget och staten, torde sjukhusets värde i räkenskaperna icke böra upptagas till lägre belopp än 6·57 miljoner kronor.

Till de sålunda erhållna värdena komma vidare värden för de fastigheter, vilka redan nu redovisas å fastighetsfonden, samt kvinnokliniken vid akademiska sjukhuset, vilken bokföres med halva sitt värde å fonden för förlag till statsverket och med halva värdet i universitetets huvudbok. Dessa fastigheter hava icke gjorts till föremål för ny värdering.

Enligt den av arkitekten Stoltz för byggnaderna vid Lunds universitet uppgjorda värderingen skulle genomsnittsvärdet uppgå till omkring 29·4 kronor per m³, vilket synes stå i god överensstämmelse med de värden, vilka åsatts de å byggnadsstyrelsens delfond bokförda byggnaderna. För Thomanderska studenthemmet och studentskegården, vilka förvaltas som särskilda till universitetet donerade stiftelser, har någon särskild värdering icke ansetts erforderlig. Dessa fastigheter synas lämpligen kunna bokföras till taxeringsvärde, respektive för studentskegården byggnadskostnaden. Ett sammandrag av de sålunda erhållna byggnadsvärdena återfinnes i bilaga B. De sakkunniga föreslå, att universitetets byggnader upptagas till redovisning i universitetets huvudbok med i bilagan angivna värden.

Fastigheternas markvärden synas böra upptagas till taxeringsvärde, dock med undantag för universitetshusens tomtområden, vilka såväl i Uppsala som Lund hava upplåtits till allmän park och därför i närslutna bilagor endast åsatts ett formellt värde av 100 kronor. Den tomt, varå institutet för högspänningsforskning vid Uppsala är belägen, har värderats till anskaffningsvärde, 25 000 kronor.

För botaniska trädgården i Lund uppgår taxeringsvärdet till 331 500 kronor. Då emellertid en del av trädgården tillhör domänfonden och frågan om äganderätten till några av de av Lunds stad upplåttna områdena är föremål för särskild utredning, har något värde för trädgården icke angivits i bilaga B.

För Paradislyckan har vid tiden för utredningens slutförande något värde icke kunnat erhållas, varför någon hänsyn till detta områdes markvärde i det följande icke tagits.

I universitetens huvudböcker skulle sålunda för förvaltningsförmögenheten bland tillgångarna komma att redovisas följande fastighetsvärden beräknade per den 1 juli 1936:

	Uppsala universitet kronor	Lunds universitet kronor
<i>Enligt bilaga A och B:</i>		
Hittills icke bokförda värden:		
Markvärden	1 053 800	¹ 443 500
Byggnadsvärden	15 510 000	5 899 000
Byggnadsvärden bokförda		
hos byggnadsstyrelsen å fastighetsfondens konto	1 709 625	600 000
hos riksgäldskontoret å förlagsfondens konto ..	766 375	400 000
å fastighetskontot i Uppsala universitets huvud- bok	3 316 375	—
	Summa ¹ 22 356 175	7 842 500
<i>Eventuellt ytterligare tillkommande värden:</i>		
Botaniska trädgården i Lund:		
Markvärde	—	331 500
	Summa ¹ 22 356 175	² 7 674 000

Vid upprättandet av skuldsidan måste hänsyn tagas till den uppdelning av tillgångarnas värden, som bör verkställas mellan å ena sidan universitetens delfonder av statens allmänna fastighetsfond och å andra sidan universitetens egna fastighetsfonder. De belopp, vilka enligt i det föregående angivna grunder skulle ingå i statens allmänna fastighetsfond, hava specificerats i bilagorna C och D.

Enligt dessa skulle alltså som begynnelsekapital för Uppsala universitets delfond av fastighetsfonden upptagas ett belopp, som svarar emot hela sammanlagda byggnadsvärdet å de byggnader, som uppförts uteslutande med statsmedel, samt de belopp, varmed staten bidragit till uppförande av universitetshuset, av byggnaderna i botaniska trädgården och av astronomiska observatoriet, vidare det belopp, som av lånemedel anvisats för den senaste tillbyggnaden till universitetsbiblioteket, det senast anvisade statsanslaget för anatomiska institutionen, gymnastikhusets byggnadsvärde efter avdrag av studentkårens bidrag, samt slutligen ett belopp, som svarar mot akademiska sjukhusets byggnadsvärde minskat med de för dessa sjukhusbyggnaders uppförande av landstinget lämnade lånen samt de av Uppsala stad och Regnelliska fonden lämnade bidragen.

¹ Utom det ännu icke färdigställda centralsanatoriet samt folkskoleseminariets i Uppsala äldre byggnad.

² Utom Paradislyckan samt den ännu icke färdigställda studentskegården. Värdet å studentskegården beräknas till markvärde 35 000 kronor och byggnadsvärde 250 000 kronor.

Begynnelsekapitalet för Lunds universitets delfond bör upptagas med ett belopp, som svarar mot sammanlagda byggnads- och markvärdena för de fastigheter, som anskaffats med statsmedel.

I enlighet med detta förslag och de i närslutna bilagor angivna fastighetsvärdena komma de värden, vilka sålunda skulle redovisas å universitetens delfonder av fastighetsfonden, att gestalta sig på följande sätt.

	Uppsala universitets delfond kronor	Lunds universitets delfond kronor
Begynnelsekapital	7 996 353: 64	5 877 400: —
Från andra fonder omförda lånemedel	2 476 000: —	1 000 000: —
Summa	10 472 353: 64	6 877 400: —
Eventuellt enligt ovanstående tablå ytterligare tillkommande belopp.	—	331 500: —
Summa ¹	10 472 353: 64	7 208 900: —

Att Uppsala universitets delfond måste upptagas med ojämnt belopp beror på, att för akademiska sjukhuset i Uppsala det i delfonden investerade kapitalet blir lika med skillnaden mellan sjukhusets värde och de å sjukhuset vilande skulderna.

I fråga om dessa skulder torde härvid böra framhållas, att de äro att hänföra dels till åren 1915—21 verkställda om- och tillbyggnaden av sjukhuset, dels ock till tidigare byggnadsföretag. Genom de efter år 1915 utförda byggnadsarbetena blevo sjukhusets äldre byggnader fullständigt ombyggda och förnyade. Sjukhusets nuvarande byggnadsvärde understiger avsevärt kostnaderna för sistnämnda byggnadsarbeten. Det torde alltså kunna anses uppenbart, att något mot tidigare byggnadsföretag svarande värde icke längre existerar, varför något reellt underlag för de på tiden före år 1915 belöpande skulderna, sammanlagt 282,646: 36 kronor, icke finnes.

III. Inkomster och utgifter för universitetsfastigheterna.

Egendoms- och skogsförvaltningen.

Inkomsterna och utgifterna för förvaltningen av universitetens jordegendomar och skogar redovisas för närvarande i Uppsala å en särskild fond och i Lund å akademikassan. Från dessa titlar skall den behållna inkomsten tillgodoföras universitetens avlöningsanslag. Härvid skall iakttagas, att, i den mån den behållna inkomsten överstiger i staten för avlöningsanslaget beräknat belopp, överskottet skall ingå till reservfonden, samt att, om den behållna inkomsten något år icke uppgår till i samma stat beräknat belopp, bristen skall täckas från reservfonden. För egendoms- och skogsförvaltning-

¹ Frånsett folkskoleseminariets äldre byggnad.

gen vid Uppsala universitet fastställer Kungl. Maj:t dels inkomst- och utgiftsstat, dels ock personalförteckning för tjänstemän å ordinarie stat.

De sakkunniga förutsätta, att sedan redovisningen av fastighetsvärdena blivit ordnad, universitetens inkomster och utgifter för dessa förvaltningar komma att redovisas å de för ändamålet upplagda diversemedelstitlarna. På samma sätt bör därvid förfaras med de nu å avlöningsanslaget såsom särskilda uppbördsmedel redovisade inkomsterna av försålda hus å landet, arrende av humlegårdar samt övriga avgifter av stadsjord i Uppsala.

Ifrågavarande nettoinkomster redovisades före den senaste omläggningen av riksstaten såsom inkomster för universiteten utan att hänföras till vissa utgiftsposter. Vid nämnda omläggning kommo de emellertid att redovisas å avlöningsanslagen tillsammans med andra uppbördsmedel vid universiteten, utan att något särskilt samband med dessa utgifter kan anses föreligga. För de sakkunniga ligger det nära till hands att förorda, att nettoinkomsterna av ovannämnda fastigheter i stället disponeras för täckande av utgifter för till universitetens fastighetsfonder hörande byggnader, då sambandet med dessa utgifter är vida naturligare. Detta kan ske utan att någon förändring äger rum i det hittills tillämpade förfaringssättet för dessa inkomsters disposition.

Institutionsbyggnaderna.

Vad därefter angår inkomster och utgifter för övriga till universiteten hörande fastigheter, vare sig värden därav redovisas å statens allmänna fastighetsfond eller icke, så torde för vinnande av överskådlighet och enhetlighet vara lämpligt att gemensamma inkomst- och utgiftsstaten för alla dessa fastigheter fastställas för vardera universitetet. Härav bör dock icke följa, att å statens allmänna fastighetsfond redovisas inkomst- och utgiftsstat för fastighetsvärdena i annan mån än dessa själva redovisas å statens allmänna fastighetsfond. Inkomster och utgifter för fastigheterna i övrigt komma då att redovisas å särskilda stater. Härom få de sakkunniga anföra följande.

Utgifter.

På utgiftssidan erfordras särskilda anslagsposter för underhåll och reparationer av samtliga dessa fastigheter, avsättning till förnyelsefond samt hyror och arrenden för förhyrda lokaler m. m.

För underhåll och reparationer av Uppsala universitets byggnader har hittills å universitetets materielanslag årligen anvisats 63 700 kronor, varjämte Uppsala läns landsting årligen anvisar 7 500 kronor till akademiska sjukhusets yttre underhåll. Enligt förslag i årets statsverksproposition har förstnämnda post höjts till 81 000 kronor. För utskylder och brandavgifter för universitetets fastigheter i Uppsala anvisas vidare å samma anslag årligen 6 500 kronor. Kostnaderna för akademiska sjukhusets inre underhåll, vilka under senare år torde hava uppgått till något över 15 000 kronor, hava utgått från sjukhusets driftsmedel. För dessa ändamål torde sålunda från

och med nästa budgetår, inräknat sistnämnda belopp, sammanlagt omkring 110 000 kronor stå till universitetets förfogande. Detta belopp motsvarar omkring 0·5 % av fastigheternas värde. Då de medel, som hittills anvisats till underhåll av fastigheterna, sedan länge varit otillräckliga, har även reservfonden måst anlitas för bestridande av underhållskostnader. Under den senaste femårsperioden hava bidragen från reservfonden för dessa ändamål uppgått till sammanlagt 62 000 kronor.

Till underhåll och reparationer av Lunds universitets fastigheter hava från universitetets materielanslag årligen anvisats 44 000 kronor, vilket belopp emellertid från och med innevarande budgetår höjts till 62 500 kronor, motsvarande omkring 1 % på byggnadsvärdet.

Jämföras de medel, som anvisats till löpande reparations- och underhållskostnader m. m. för universiteten med de anslag, som för nästa budgetår för motsvarande ändamål beräknas för fastighetsfondens förvaltningsmyndigheter, erhålles följande sammanställning:

	Reparations- och underhållskostnader i % av fastighe- ternas värden
Fångvårdsstyrelsen	3·2
Utrikesdepartementet	2·4
Medicinalstyrelsen	1·4
Byggnadsstyrelsen	1·5
Uppsala universitet	0·5
Lunds universitet	1·0

För universiteten hava sålunda såsom årliga anslag icke anvisats belopp, som täckt kostnaderna för det nödvändiga underhållet av byggnaderna. För större reparationer hava universiteten varit hänvisade att begära särskilda anslag. Detta förfaringssätt har hittills i stor utsträckning tillämpats vid anvisande av medel för underhåll av vissa statliga byggnader. För vidmakthållande av de statliga byggnader, vilka redovisas å statens allmänna fastighetsfond, anvisas numera i stället årligen det belopp, som enligt uppgjorda genomsnittsberäkningar bör vara erforderligt för byggnadernas vidmakthållande, varjämte särskilda medel avsättas för fastigheternas förnyelse. Därest en rationell fastighetsredovisning skall genomföras vid universiteten, måste ställning tagas till frågan, huruvida även för framtiden den nuvarande ordningen skall bibehållas och högre belopp alltså anvisas blott då större reparationer eller ombyggnader bliva erforderliga, eller om årligen skall anvisas vad som genomsnittligt erfordras för byggnadernas vidmakthållande och förnyelse. De sakkunniga tveka för sin del icke att förorda sistnämnda förfaringssätt såsom det ur ekonomisk synpunkt förmånligaste.

Vid övergång till rationellare medelsanvisning kan emellertid icke undvikas att under en följd av år — liksom skett med de å fastighetsfonden bokförda byggnaderna — utöver de löpande underhållskostnaderna särskilda medelsanvisningar erfordras för iståndsättande av sådana byggnader, vilkas underhåll tidigare varit eftersatt.

Om en enhetlig och rationell redovisning av kostnaderna för Uppsala universitets fastigheter skall genomföras, böra vidare underhållskostnaderna — med hänsyn till sättet för fördelning av kostnaderna för akademiska sjukhuset — lämpligen uppdelas på två anslagsposter, den ena avseende akademiska sjukhuset och den andra universitetets övriga byggnader.

För underhåll av akademiska sjukhuset har universitetet hittills, såsom ovan anförts, disponerat (7 500 + 15 000 =) 22 500 kronor motsvarande 0,34 % av det i närslutna bilaga B beräknade fastighetsvärdet. (Det förutsattes här att i beloppet å 15 000 kronor icke ingå några expenskostnader.) Från universitetets underhållsanslag hava några nämnvärda medel för ändamålet icke kunnat disponeras. Om underhållskostnaden för akademiska sjukhuset skulle beräknas i relation till de belopp, som anvisas för underhåll av de å fastighetsfonden redovisade sinnessjukhusen, skulle för ändamålet erfordras omkring 100 000 kronor, varvid de sakkunniga räkna med ett, frånsett kvinnokliniken, till 6 miljoner kronor reducerat fastighetsvärde. Härvid har hänsyn icke tagits till sanatoriebyggnaden.

För underhåll av universitetets övriga byggnader hava hittills disponerats återstoden av de ovannämnda till universitetets förfogande stående beloppen, alltså för underhåll och reparationer 63 700 kronor samt för skatter och onera 6 500 kronor, förutom bidrag från reservfonden. Skulle underhållskostnaderna beräknas enligt de principer, vilka nu användas för beräkning av kostnaderna för underhåll av byggnadsstyrelsens fastigheter, skulle för nästa budgetår erfordras 1,5 % på byggnadsvärdet för färdiga byggnader + 6 500 kronor eller sammanlagt omkring 190 000 kronor mot i riksstatsförslaget beräknade 81 000 kronor. Av angivna belopp skulle falla på de i statens allmänna fastighetsfond upptagna värdena omkring 80 000 kronor och på fastighetsvärdena i övrigt omkring 110 000 kronor. Medräknas byggnaden för patologiska och hygienisk-bakteriologiska institutionen, komma nämnda underhållskostnader för statens allmänna fastighetsfond att ökas till något över 100 000 kronor.

För underhåll av fastigheterna vid Lunds universitet skulle under samma förutsättning erfordras omkring 105 000 kronor mot för närvarande 62 500 kronor.

Förutom underhåll av byggnaderna bestrida universiteten vissa kostnader för underhåll av de till allmän park upplåtna tomterna kring universitetshuset samt de för allmänheten upplåtna områdena i botaniska trädgårdarna. Även dessa utgifter böra utgå från förenämnda anslagsposter, vilka härför borde höjas med ett obetydligt belopp.

Anslagsposterna till reparations- och underhållskostnader böra erhålla reservationsanslags karaktär.

För avsättning till förnyelsefond böra för samtliga byggnader i Uppsala och Lund, med undantag för akademiska sjukhuset i Uppsala, anvisas medel enligt samma grunder, som tillämpas för byggnadsstyrelsens delfond av fastighetsfonden, d. v. s. tills vidare 1,5 % på byggnadsvärdet för vid varje budgetårs ingång färdiga byggnader. För akademiska sjukhuset i

Uppsala bör observeras, att kostnaderna för förnyelse av sjukhusets lokaler liksom byggnadskostnaderna delvis torde komma att bestridas av landstinget. Utan att närmare ingå på sistnämnda spörsmål förutsätta de sakkunniga, att staten icke bör avsätta medel för förnyelse av mera än den del av byggnadskostnaden, som bestritts eller kommer att bestridas med statsmedel. Härvid bör avsättning ske efter samma grunder, som kunna komma att tillämpas för medicinalstyrelsens delfond, dock med beaktande av att byggnadernas livslängd med hänsyn till det hittills eftersatta underhållet bör anses vara relativt låg. Intill dess frågan om grunder för avsättning till förnyelsefond blivit utredd, få de sakkunniga förordade, att avsättningen beräknas till 3 % på sjukhusets halva byggnadsvärde.

Samtliga kostnader för förhyrda lokaler böra redovisas å en anslagspost för hyresutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler. Hit höra avgälderna för till Lunds universitet från Helgonagård upplåten jord, samt vederlag för fyra ängslotter i Lund m. m. (Jämför anslaget till »Lunds universitet: Vissa ersättningar m. m.»). Det arrende som av Lunds universitet erlägges till domänfonden för viss del av botaniska trädgården bör emellertid enligt ovan intaget förslag upphöra att utgå. För Uppsala universitet synes någon motsvarande anslagspost icke vara erforderlig. Anslagsposten synes dock böra uppföras med ett formellt belopp av 100 kronor.

I n k o m s t e r .

Å statens allmänna fastighetsfond redovisas för varje delfond tre inkomstitlar, nämligen »Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler», »Hyror för till enskilda upplåtna lokaler» och »Diverse inkomster». Den första av dessa titlar är avsedd för redovisning av de medel, vilka över riksstaten tillföras fastighetsfonden, de båda senare för redovisning av fondens egna inkomster.

En motsvarande redovisning av inkomsterna vad angår de till universiteten hörande fastigheterna låter sig endast i någon mån genomföras.

De direkta inkomsterna av universitetens hithörande fastigheter bestå för närvarande av hyror för boställsrum för vissa professorer m. m., övriga hyresmedel, Uppsala läns landstings bidrag till akademiska sjukhusets underhåll samt tomtavgifter.

Dessa inkomster kunna redovisas å fastighetsfonden, varvid å inkomstiteln »Hyror för till enskilda upplåtna lokaler» böra bokföras samtliga ersättningar för boställsrum samt övriga hyresinkomster. Hyresinkomsterna uppgå vid Uppsala universitet till (6 800 + 7 440 + 1 500 =) 15 740 kronor och vid Lunds universitet till 5 990 kronor. Tomtavgifterna, vilka uppgå till mycket obetydliga belopp, torde även böra redovisas å denna titel.

Landstingets bidrag till underhåll av akademiska sjukhuset i Uppsala, 7 500 kronor, torde böra redovisas å inkomstiteln »Diverse inkomster». Detta bidrag avser emellertid endast byggnadernas yttre underhåll. Kostna-

derna för byggnadernas inre underhåll hava hittills bokförts såsom driftkostnader för sjukhuset, varefter driftförlusten för sjukhuset delats mellan landstinget och staten. Med hänsyn härtill synes ersättning för byggnadernas s. k. inre underhåll tills vidare böra tillgodoföras fastighetsfonden från sjukhusets driftkostnadsstat och i fonden redovisas under diverse inkomster.

Enligt föreliggande förslag skulle landstinget alltså även i fortsättningen komma att bidra till sjukhusets underhåll med ett relativt obetydligt belopp. Då det torde ligga även i landstingets intresse att byggnaderna vid sjukhuset underhållas på ett tillfredsställande sätt, kan ifrågasättas, huruvida icke ett större bidrag för underhåll av akademiska sjukhusets byggnader borde kunna utverkas av landstinget. Det synes därvid även vara lämpligt, att bidragen till underhåll av sjukhusets byggnader sammanslås till ett belopp. De sakkunniga hava emellertid icke ansett sig böra närmare ingå på detta spörsmål då dess lösning beror på universitetets avtal med landstinget, liksom de sakkunniga icke ingått på det vida mer omfattande spörsmålet huruvida landstinget skulle liksom staten årligen avsätta medel för byggnadernas förnyelse.

Den inkomst, som å titeln »Ersättning för till statliga myndigheter upplåtna lokaler» tillføres fastighetsfonden, skall beräknas till ett mot fastigheternas hyresvärde svarande belopp, varav följer, att ersättningen kommer att omfatta icke blott de direkta kostnaderna utan även ränta å det i byggnaderna investerade kapitalet. Tack vare denna ersättning kan fastighetsfonden uppvisa ett överskott, vilket ger uttryck för fondens produktivitet.

För universitetsbyggnaderna kan någon hyresersättning för till universitetsmyndigheterna upplåtna lokaler icke på motsvarande sätt beräknas, då ett stort antal av dessa byggnader icke beröras av fastighetsfonden och någon beräkning av ränta å i sistnämnda byggnader investerat kapital följaktligen icke kan ifrågakomma. Däremot torde universitetens delfonder av fastighetsfonden böra tillföras ersättning för samtliga kostnader för de med statsmedel uppförda byggnaderna, varvid såsom kostnad jämväl bör anses ränta å de i fastigheterna investerade statsmedlen. De sakkunniga förorda, att denna ersättning beräknas till ett belopp, som svarar mot kostnader för underhåll och avsättning till förnyelsefond, samt normal förräntning av nämnda statsmedel, eller sammanlagt omkring 7 % på det i universitetens delfonder av fastighetsfonden nedlagda statskapitalet.

Vad de sakkunniga sålunda beträffande de fastigheter, av vilkas värden större eller mindre delar skola redovisas å statens allmänna fastighetsfond, föreslagit kan sammanfattas sålunda, att å fonden skola enligt beräkningsgrunder analogo med dem, som eljest tillämpas å fonden, upptagas belopp för reparations- och underhållskostnader jämte vissa hyresutgifter och för avsättning till förnyelsefond; och att dessa årliga utgifter skola procentuellt beräknas å de statsmedel, som nedlagts eller komma att nedläggas å ifrågavarande fastigheter. Som inkomster upptagas inflytande hyror för till enskilda upplåtna

lokaler och diverse inkomster, varjämte fonden tillföres viss ersättning över statsbudgeten.

Det återstår härefter att behandla frågan om täckning av kostnaderna för de fastigheter, som icke beröras av fastighetsfonden, samt de fastigheter, som beröras av den, men endast till en del. Med det nyss angivna förslaget skulle kostnaderna för de förra icke alls upptagas å fastighetsfonden och för de senare endast i den mån de hänföra sig till de värden, som redovisas å fastighetsfonden.

Som redan förut antytts, vilja de sakkunniga förorda, att de inkomster från universitetens fastigheter, som nu redovisas som särskilda uppbördsmedel och tillgodoföras universitetens avlöningsanslag, i stället överföras för att täcka de årliga kostnaderna för de här åsyftade fastigheterna. Någon vidare ändring beträffande nämnda inkomster behöver därav icke föranledas och sålunda ej heller någon ändring i de nu gällande reglerna rörande beräkningen av dessa inkomster och deras disposition. Detta förslag skulle innebära, att samtliga kostnader för de institutionsbyggnader, vilka uppförts med anlitage av donationsmedel eller andra universitetens tillhöriga medel, kunde täckas med universitetens egna medel. De sakkunniga föreslå i anslutning härtill, att särskilda inkomstposter för ändamålet uppföras i staten.

Vid beräkning av dessa belopp, bör hänsyn tagas till de belopp, varmed reservfonderna bidragit till fastigheternas underhåll. För framtiden skulle nämligen dessa fonder icke vidare behöva disponeras för byggnadskostnader. Vid Uppsala universitet har reservfonden som ovan anförts under senaste femårsperiod bidragit till underhållet av byggnaderna med 62 000 kronor eller 12 400 kronor om året. Samtidigt har reservfonden av egendoms- och skogsförvaltningarnas inkomster tillgodoförts i runt tal 105 000 kronor eller 21 000 kronor om året. Om reservfondens ekonomiska ställning skall bibehållas oförändrad kan alltså det belopp, som skall användas på nu angivet sätt, höjas med omkring 10 000 kronor. Avlöningsanslaget erhåller för närvarande 218 020 kronor årligen förutom de övriga tidigare omnämnda inkomster vilka enligt de sakkunnigas förslag skulle redovisas på enahanda sätt. Med stöd av vad sålunda anförts hava de sakkunniga för Uppsala universitets vidkommande beräknat denna inkomst till 230 000 kronor.

Vid Lunds universitet kan inkomsten av egendomarna beräknas till det belopp, som nu finnes uppfört i staten för universitetet, 41 000 kronor. Då denna post varit beräknad till ett mot den verkliga inkomsten svarande belopp, har reservfonden icke erhållit någon nämnvärd inkomst av dessa medel. Reservfonden har även bidragit till bestridande av kostnaderna för underhåll av universitetets institutionsbyggnader. Dessa bidrag synas emellertid hava skett på bekostnad av reservfondens kapitalbehållning, vilken nu är praktiskt taget helt förbrukad.

Det belopp, som såsom överskott av Lunds universitets egendomsförvaltning skulle begagnas på nu angivet sätt, överstiger kostnaderna för de i universitetets fastighetsfond ingående byggnaderna med cirka 25 000 kronor.

Detta medför emellertid endast, att av de för universitetets delfond anvisade statsmedlen ett motsvarande mindre belopp behöver tagas i anspråk, det vill säga att det till riksstaten återförda överskottet stiger med samma belopp.

Under angivna förutsättningar skulle den gemensamma inkomst- och utgiftsstaten för universitetens delfonder av statens allmänna fastighetsfond samt universitetens egna fastighetsfonder erhålla ungefär följande utseende (samtliga siffror äro endast approximativa):

	Uppsala universitet			Lunds universitet
	Statens allmänna fastighetsfond	Universitetets fastighetsfond	Summa	
<i>Inkomster:</i>				
Ersättning av statsmedel för till vissa institutioner m. m. upplåtna lokaler ...	725 000	—	725 000	481 000
Inkomster av egendoms- och skogsförvaltningarna m. m.	—	230 000	230 000	41 000
Hyror för till enskilda upplåtna lokaler	15 700	—	15 700	6 000
Diverse inkomster	22 500	—	22 500	100
Summa	763 200	230 000	993 200	528 100
<i>Utgifter:</i>				
Reparations- och underhållskostnader m. m. för fonderna tillhörande fastigheter:				
Akademiska sjukhuset i Uppsala	100 000	—	100 000	—
Övriga fastigheter	100 000	110 000	210 000	105 000
Avsättning till förnyelsefond, <i>förslagsvis</i>	200 000	120 000	320 000	105 000
Hysesutgifter m. m. för av fonderna förhyrda lokaler, <i>förslagsvis</i>	100	—	100	3 000
Säger	400 100	230 000	630 100	213 000
Överskott	363 100	—	363 100	315 100
Summa	763 200	230 000	993 200	528 100

Den här föreslagna uppdelningen av anslagsposterna för reparations- och underhållskostnader m. m., »övriga fastigheter», Uppsala universitet, bör icke medföra hinder för universitetet att disponera de å dessa poster uppkommande reservationerna såsom en för båda fonderna gemensam behållning.

För vardera universitetet bör härvid uppläggas två förnyelsefonder, vilka skola förvaltas av universitetet samt avse respektive statens allmänna fastighetsfond och universitetens fastighetsfonder.

Statens nettokostnader för universitetsfastigheterna skulle enligt ovanstående stafförslag — vilket är avsett att omfatta den verkliga nettokostnaden för universitetens hela fastighetsförvaltning — uppgå till vid Uppsala universitet 361 900 kronor och vid Lunds universitet 161 900 kronor. Att nettokostnaderna för Uppsala universitets fastigheter bliva så höga beror dels på den

jämförelsevis höga avsättningen till förnyelsefond för akademiska sjukhuset, dels ock på att landstinget endast med ett obetydligt belopp bidrager till sjukhusets underhåll. För Lunds universitets fastigheter reduceras nettokostnaderna såsom ovan anförts på grund av inkomsterna av egendomsförvaltningen.

I förhållande till för universiteten nu gällande stater skulle denna stat medföra en kostnadsökning som — frånsett avsättning till förnyelsefond — uppgår till omkring 230 000 kronor, varav 190 000 kronor belöpa på Uppsala universitet och 40 000 kronor på Lunds universitet. Ökningen är uteslutande att hänföra till reparations- och underhållskostnaderna.

Stockholm den 29 juni 1937.

Uppsala universitets institu-

Förslag till värdering

Fastighet	Byggnaden färdig år	Anskaffningskostnad	Å riksstaten anvisade medel
Universitetshuset	1887	1 232 375 kr.	740 000
Gustavianum	1625	—	—
Humanistiska sektionens seminariebyggnad	1761	37 500 rdr.	—
Geologisk-mineralogiska institutionen (konsistoriehuset)	1755	—	—
Anatomiska institutionen	1850	28 384 rdr.	—
	1886	166 474 kr.	1883—85 } 140 000
	1933	265 000 »	1930/31- } 538 000
			1932/33 }
Histologiska institutionen	1933	273 000 »	—
Hygieniska institutionen	1750-talet	—	—
Patologiska institutionen	1867	43 733 rdr.	—
Gymnastikhuset	1910	254 740 kr.	1907—09 } 174 740
Universitetsbiblioteket	1841	300 000 rdr.	—
	1891	260 000 kr.	1888—91 } 200 000
	1917	599 000 »	1914—16 } 599 000
	1936	450 000 »	1933/34 } 450 000
			1934/35 }
Fysiologiska institutionen	1893	93 000 »	—
Kemiska institutionen	1858	66 606 rdr.	1853—54 } 66 666 rdr.
Vaktmästarbostad och uthus	—
Nya institutionsbyggnaden	1904	294 408 kr.	1901—03 } 294 408
	1930	785 634 »	1927/28- } 1 222 500
			1929/30 }
Fysiska institutionen	1908	297 000 »	1906—09 } 297 080
Vaktmästarbostad och uthus	—
Professorsbostad	1913	.	—
Botaniska institutionen:			
Institutionsbyggnaden	1807	.	—
Prefekt- och vaktmästarbostäder ..	1894	.	1893—94 } 56 000
Äldre växthus	1858 } 13 500
Växtbiologiska institutionen	1914	25 000 »	—
Zoologiska institutionen	1916	532 463 »	1913—15 } 532 463
Paleontologiska institutionen	1932	791 000 »	1929/30- } 791 000
			1931/32 }

¹ Därav äro 450 000 kronor för tillbyggnaden 1935 bokförda å fonden för förlag till stats-

² Därav omkring 400 000 kronor till instrument.

Bilaga A.

Bostadsbyggnader i Uppsala.

per den 1/7 1936.

Markens			Byggnadernas		
yta m ²	värde kronor	pris m ²	volym m ³	värde kronor	pris m ³
} 21 010	100	—	71 050	2 840 000	40
			12 200	428 000	35
} —	—	—	7 595	228 000	30
			7 560	221 000	29
} 3 528	133 600	16	13 280	374 000	28
			858	216 000	40
1 288			2 820	73 000	26
2 860			6 850	164 000	24
—	—	—	10 920	308 000	28
} 14 450	143 900	10	58 990	1 236 000	40
			2 510	187 000	29
} .	72 200	.	15 460	412 000	27
			7 998	40 000	14
} 21 315	50 000	2·3	29 490	1 180 000	40
			16 450	530 000	32
} 81 496	163 000	2	1 330	—	0
			1 870	45 000	24
7 704	14 800	2	20 480	542 000	26
16 200	32 400	2	2 500	70 000	28
8 100	16 200	2	22 500	687 000	31
			11 460	458 000	40

verket.

F a s t i g h e t	Bygg- naden färdig år	Anskaff- nings- kostnad	Å riksstaten anvisade medel	
Astronomiska observatoriet (med 7 till- hörande hus).....	1853	.	1840	25 000 rdr.
Meteorologiska institutionen (med 2 bo- stadshus och 3 tillhörande hus)	1885	.		—
Musikinstitutionen	1930	150 000 kr.		—
Linnéträdgården		—
Institutionen för högspänningsforskning	.	.		—
Akademiska sjukhuset	1867	200 000 »	1864—67	46 900
	1901	546 000 »	1898—1901	201 188
	1921	8 700 000 »	1915—21	5 600 000
				Summa
Å fastighetsfonden och förlagsfonden bokförda tillgångar:				
Växthus för botaniska institutionen	—	—	1934/35	192 625
Kvinnokliniken vid akademiska sjuk- huset	1936	632 750 »	1934/35	316 375
Patologiska och hygienisk-bakteriolo- giska institutionen	—	—	1933/34 } 1935/36 }	1 517 000
				Summa
¹ Därav bokföres 3 000 000 kronor redan nu i universitetets huvudbok. (Sanatoriet är m. m. — ² Därav bokföres 316 375 kronor i universitetets huvudbok och 316 375 kronor hetsfond. — ³ Marken skall överlätas till universitetet, från bl. a. fängelset i Uppsala; värdet				

Markens			Byggnadernas		
yta m ²	värde kronor	pris m ²	volym m ³	värde kronor	pris m ³
58 690	117 400	2	7 280	205 000	28
			3 620	87 000	24
			3 000	100 000	33
11 912	66 700	6	2 670	87 000	33
123 400	25 000	—	13 810	552 000	40
90 520	181 000	2	148 150	¹ 6 566 000	² 36
	1 053 800	—	506 045	18 960 000	35
—	—	—	—	⁴ 192 625	—
—	—	—	—	³ 632 750	—
13 330	5 .	—	—	⁴ 1 517 000	—
—	—	—	—	21 802 375	—

ej medräknat.) — ³ Frånsett värdet å maskin- och ångpannehus, ledningar, kulverter hos riksgäldskontoret. — ⁴ Bokförda i byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastigheter kunna beräknas till omkring 2 kronor per m².

Lunds universitets

Förslag till värdering

F a s t i g h e t	Bygg- naden färdig år	Anskaff- nings- kostnad	Å riksstaten anvisade medel	
Universitetshuset	1881	550 000 kr.	1878—82	450 000
Gymnastikhuset	1882	65 107 ›	1873	24 000
Gamla biblioteket	1500-talet	—	—	—
Gamla geologiska institutionen	1853	11 318 rdr	1852 1930/31	9 400 rdr. 74 000
Historiska museet	1851 (1918)	.	1843—44 1918	15 000 rdr. 139 257
Patologiska institutionen	1888 (1923)	.	1885—87 1922	91 000 170 000
(vaktmästarbostad, djurstall)				
Paradislyckan
Astronomiska observatoriet	1865	45 000 kr.	1864	45 000
(3 tillhörande hus)	31 000 ›	1912	29 000
Kemiska laboratoriet	1879	131 336 ›	1858 1877—78	30 000 rdr. 95 300
Botaniska institutionen, bostadhus, m.m.	1865	.	1861—66	* 75 000
› drivhus, kolhus	1883	.	—	—
› laboratoriet	1891	.	1889—91	54 000
› museet	1915	.	1912—13	162 000
Anatomiska institutionen	1897	.	1895—97	149 000
d:o vaktmästarbostad	—	—
Fysiologiska institutionen	1893	113 500 ›	1891—94	100 000
d:o instrumentverk	1904	12 000 ›	1904	10 000
Fysiska institutionen med vaktmästar- bostad	1888	.	1883—84	105 000
Embryologiska institutionen	1934	.	—	—
Medicinskt-kemiska institutionen (med vaktmästarbostad och djurstall)	1924	.	1919/20 1925/26	600 000 50 000
Zoologiska institutionen	1916	.	1914—16	438 160
Universitetsbiblioteket	1907	.	1901—03	127 000
Tillbyggnaden till universitetsbiblioteket	.	.	1933/34— 1935/36	400 000
Nya geologisk-geografiska institutionen	1930	.	1928/29— 1930/31	726 200
Nya kemiska institutionen	—	.	1933/34— 1935/36	1 100 000
Thomanderska studenthemmet	—	—
				Summa

¹ Värde å dessa områden har vid tiden för utredningens slutförande icke erhållits. — * Anmäna fastighetsfond. — ⁴ Bokfört å fonden för förslag till statsverket. — ⁵ Taxeringsvärde.

Bilaga B.

byggnader i Lund.

per den 1/7 1936.

Markens			Byggnadernas		
yta m ²	värde kronor	pris m ²	volym m ³	värde kronor	pris m ³
			27 145	1 080 000	40
			6 180	100 000	16
			9 175	230 000	25
	100	—	4 300	120 000	28
			8 800	265 000	30
—	—	—	7 020	210 000	30
620	12 400	20	1 130	28 000	25
	1.		—	—	—
17 360	173 600	10	2 960	83 000	28
			2 010	42 000	21
2 568	38 500	15	11 000	110 000	10
			1 860	37 000	20
55 251	1.	—	2 500	25 000	10
			5 260	105 000	20
			7 000	245 000	35
			8 500	255 000	30
			1 080	21 000	19
18 889	188 900	10	5 950	180 000	30
			910	18 000	20
			6 100	170 000	35
			2 280	115 000	50
—	—	—	15 740	550 000	32
—	—	—	22 000	700 000	32
—	—	—	19 400	620 000	32
—	—	—	—	⁴ 400 000	—
—	—	—	14 000	500 000	36
—	—	—	—	³ 600 000	—
1 715	30 000	17 ⁵⁰	—	⁵ 90 000	—
—	⁶ 448 500	—	192 300	6 899 000	29

slag för flyttning av trädgården samt för uppförande av växthus. — ³ Bokfört å statens all-— ⁶ Exklusive Paradislyckan och botaniska trädgården.

Förslag till fördelning och redovisning av fastighetsvärdena för Uppsala universitet.

Fastigheter	Markvärde	Byggnadsvärde	Summa	Statens allmänna fastighetsfond	Universitetets fastighetsfond
Universitetshuset	100	2 840 000	2 840 100	740 000:—	2 100 100
Gustavianum		428 000	428 000	—	428 000
Humanistiska sektionens seminariebyggnad		228 000	228 000	—	228 000
Geologisk-mineralogiska institutionen (konsistoriehuset)	—	221 000	221 000	—	221 000
Anatomiska institutionen	133 600	374 000	507 600	255 000:—	252 600
Histologiska institutionen		216 000	216 000	216 000:—	—
Hygieniska institutionen		73 000	73 000	—	73 000
Patologiska institutionen		164 000	164 000	—	164 000
Gymnastikhuset	—	308 000	308 000	228 000:—	80 000
Universitetsbiblioteket	143 900	2 360 000	2 503 900	450 000:—	2 053 900
Fysiologiska institutionen	37 500	187 000	224 500	—	224 500
Kemiska institutionen	72 200	1 632 000	1 704 200	1 592 000:—	112 200
Fysiska institutionen	50 000	575 000	625 000	530 000:—	95 000
Botaniska institutionen	163 000	542 000	705 000	69 500:—	635 500
Växtbiologiska institutionen	14 800	70 000	84 800	—	84 800
Zoologiska institutionen	32 400	687 000	719 400	687 000:—	32 400
Paleontologiska institutionen	16 200	458 000	474 200	458 000:—	16 200
Astronomiska observatoriet (med 7 tillhörande hus)	117 400	205 000	322 400	37 500:—	284 900
Meteorologiska institutionen (med 2 bostadshus och 3 tillhörande hus) ..		87 000	87 000	—	87 000
Musikinstitutionen		100 000	100 000	—	100 000
Linnéträdgården	66 700	87 000	153 700	—	153 700
Institutionen för högspänningsforskning	25 000	552 000	577 000	—	577 000
Akademiska sjukhuset	181 000	6 566 000	6 747 000	6 466 000:—	281 000
Växthus för botaniska institutionen ..	—	192 625	192 625	192 625:—	—
Kvinnokliniken vid akademiska sjukhuset	—	632 750	632 750	632 750:—	—
Patologiska och hygienisk-bakteriologiska institutionen	—	1 517 000	1 517 000	1 517 000:—	—
Summa kronor	1 053 800	21 302 375	22 356 175	14 071 375:—	8 284 800
<i>Avgå skulder:</i>					
Till Uppsala läns landsting för akademiska sjukhuset	—	—	—	3 559 021:36	—
Uppsala stads bidrag till d:o	—	—	—	40 000:—	—
Till riksgäldskontoret för institutet för högspänningsforskning	—	—	—	—	425 000
Återstår	—	—	—	10 472 353:64	7 859 800

Bilaga D.

Förslag till fördelning och redovisning av fastighetsvärdena för Lunds universitet.

Fastigheter	Markvärde	Byggnadsvärde	Summa	Statens allmänna fastighetsfond	Universitetets fastighetsfond
Universitetshuset	100	1 080 000	1 080 100	1 080 000	100
Gymnastikhuset		100 000	100 000	100 000	—
Gamla biblioteket		230 000	230 000	—	230 000
Gamla geologiska institutionen		120 000	120 000	120 000	—
Historiska museet		265 000	265 000	265 000	—
Patologiska institutionen	12 400	238 000	250 400	250 400	—
Paradislyckan	—	.	—	.
Astronomiska observatoriet	173 600	125 000	298 600	298 600	—
Kemiska laboratoriet	38 500	110 000	148 500	148 500	—
Botaniska institutionen	412 000	412 000	412 000	—
Anatomiska institutionen	188 900	276 000	464 900		
Fysiologiska institutionen		198 000	198 000	832 900	—
Fysiska institutionen		170 000	170 000		
Embryologiska institutionen		115 000	115 000	—	115 000
Medicinskt-kemiska institutionen	—	550 000	550 000	550 000	—
Zoologiska institutionen	—	700 000	700 000	700 000	—
Universitetsbiblioteket	—	620 000	620 000	620 000	—
Tillbyggnaden till universitetsbiblioteket	—	400 000	400 000	400 000	—
Nya geologisk-geografiska institutionen	—	500 000	500 000	500 000	—
Nya kemiska institutionen	—	600 000	600 000	600 000	—
Thomanderska studenthemmet	30 000	90 000	120 000	—	120 000
Summa kronor	443 500	6 899 000	7 342 500	6 877 400	465 100
<i>Eventuellt tillkommande värden:</i>					
Botaniska trädgården	331 500	—	331 500	331 500	—
Summa kronor	775 000	6 899 000	7 674 000	7 208 900	465 100

Bilaga 2.

Universitetens utgående balanskonton den 30/6 1936.

	Enligt huvudboken för budgetåret 1935/36	Enligt de sakkunnigas förslag		
		Statsreglerings- fondens konton (= finansförmö- genheten)	Fastighets- fondens konton (= förvaltnings- förmögenheten)	Summa
Uppsala universitet.				
<i>Tillgångar.</i>				
Fastigheter	4,889,554: 06	17,500,000: —	22,356,175: —	39,856,175: —
Aktier	238,307: 62	238,307: 62	—	238,307: 62
Utlånta medel	14,774,520: —	14,774,520: —	—	14,774,520: —
Förskott	231,253: 98	231,253: 98	—	231,253: 98
Övriga fordringar	1,059,294: 54	1,059,294: 54	—	1,059,294: 54
Kontant behållning eller inestående i bank..	1,248,598: 07	1,248,598: 07	—	1,248,598: 07
Säger för tillgångar	22,441,528: 27	35,051,974: 21	22,356,175: —	57,408,149: 21
<i>Skulder.</i>				
Diverse medel	17,760,535: 53	33,414,656: 47	7,859,800: —	41,274,456: 47
Skulder till andra myn- digheter	—	—	425,000: —	425,000: —
Övriga skulder	4,791,517: 08	1,192,495: 72	3,599,021: 36	4,791,517: 08
Säger för skulder	22,552,052: 61	34,607,152: 19	11,883,821: 36	46,490,973: 55
Rikshuvudbokens kapi- talbehållning	— 110,524: 34	444,822: 02	10,472,353: 64	10,917,175: 66
Lunds Universitet.				
<i>Tillgångar.</i>				
Fast egendom	—	2,700,000: —	7,674,000: —	10,374,000: —
Aktier	168,520: —	168,520: —	—	168,520: —
Utlånta medel	5,975,523: 60	5,975,523: 60	—	5,975,523: 60
Övriga fordringar	446,664: 57	446,664: 57	—	446,664: 57
Kontant behållning eller inestående i bank..	3,012,174: 68	3,012,174: 68	—	3,012,174: 68
Säger för tillgångar	9,602,882: 85	12,302,882: 85	7,674,000: —	19,976,882: 85
<i>Skulder.</i>				
Diverse medel	9,602,882: 85	12,302,882: 85	465,100: —	12,767,982: 85
Säger för skulder	9,602,882: 85	12,302,882: 85	465,100: —	12,767,982: 85
Rikshuvudbokens kapi- talbehållning	—	—	7,208,900: —	7,208,900: —

*Bilaga 3.***P. M.****angående de fastigheter som böra uppföras å universitetens delfonder av statens allmänna fastighetsfond.**

Upprättad inom finansdepartementet.

Av bilaga A vid den promemoria rörande universitetens fastighetsredovisning, som utarbetats av sakkunniga inom finansdepartementet, framgår, att för Uppsala universitets fastigheter redovisats ett markvärde av 1,053,800 kronor och ett byggnadsvärde av 21,302,375 kronor. Enligt bilaga B till samma promemoria skulle för Lunds universitets fastigheter beräknas ett markvärde av 443,500 kronor och ett byggnadsvärde av 6,899,000 kronor. Såvitt nu kan bedömas torde dessa uppgifter emellertid böra i följande hänseenden korrigeras.

Uppsala universitet. För akademiska sjukhuset har i promemorian beräknats ett markvärde av 181,000 kronor och ett byggnadsvärde av 6,566,000 kronor. Till sistnämnda belopp bör i första hand läggas det i bilaga A till promemorian under annan rubrik upptagna värdet av kvinnokliniken vid akademiska sjukhuset å 632,750 kronor, varav hälften redovisas å fonden för förslag till statsverket och hälften i universitetets huvudbok såsom av Uppsala läns landsting lämnat bidrag. Vidare bör å tillgångssidan upptagas den nya byggnaden för länssanatoriet, som tillkommit efter avgivandet av de sakkunnigas förslag, och vars värde av universitetsmyndigheterna beräknats till 800,000 kronor. Frågan om det värde, vartill länssanatoriet bör upptagas å fonden, torde böra göras till föremål för närmare utredning. För akademiska sjukhuset skulle alltså å fastighetsfonden upptagas ett markvärde av 181,000 kronor och ett byggnadsvärde av 7,998,750 kronor.

De medel, varmed Uppsala läns landsting och Uppsala stad bidragit till uppförande av akademiska sjukhuset, 3,559,021 kronor 36 öre respektive 40,000 kronor, torde böra å fastighetsfondens skuldsida redovisas såsom diverse medel. I avbidan på närmare prövning av det värde till vilket länssanatoriet bör uppföras bland tillgångarna torde å skuldsidan landstingets bidrag till denna byggnad kunna preliminärt upptagas till det belopp, vartill tillgångsposten här förut beräknats, eller 800,000 kronor.

Vidkommande härefter övriga av Uppsala universitet disponerade fastigheter sluta de i promemorian angivna beräkningarna på ett markvärde av 872,800 kronor och ett byggnadsvärde å 14,103,625 kronor. Den av universitetet genom donation förvärvade Klubbans biologiska station torde böra överflyttas från finansförmögenheten till förvaltningsförmögenheten, till följd varav nämnda byggnadsvärde torde böra preliminärt ökas med 25,000 kronor. Vidare torde den av universitetet jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 14 juli 1916 tills vidare disponerade äldre folkskoleseminariebyggnaden böra enligt byggnadsstyrelsens förslag upptagas å fastighetsfonden till ett värde av 180,000 kronor med tillägg av vad som kan komma att disponeras av det i riksstaten för budgetåret 1936/37 av andra statsinkomster än lånemedel anvisade anslaget å 100,000 kronor till reparations- och inredningsarbeten. Markvär-

det för denna byggnad synes böra enligt byggnadsstyrelsens förslag upptagas till 30,000 kronor. För uppförande av en växthusbyggnad för den botaniska institutionen har för budgetåret 1937/38 anvisats 22,000 kronor utöver det för budgetåret 1934/35 anvisade anslaget å 192,625 kronor, med vilket belopp värdet ingår i de sakkunnigas beräkningar. Detta värde bör alltså höjas med nämnda belopp, 22,000 kronor. I de sakkunnigas promemoria har byggnadsvärdet för den patologiska och hygienisk-bakteriologiska institutionen uppskattats till sammanlagda beloppet av de för byggnaden anvisade anslagsmedlen eller 1,517,000 kronor. Genom beslut den 18 juni 1937 har Kungl. Maj:t emellertid förordnat, att å byggnadsvärdet för nämnda institution skall avskrivast ett belopp av 133,500 kronor, med vilket alltså byggnadsvärdet torde böra minskas. I markvärde för »Övriga byggnader» torde alltså böra beräknas 902,800 kronor och i byggnadsvärde å färdiga byggnader 14,297,125 kronor.

I detta sammanhang torde böra erinras om följande nya medelsanvisningar avseende Uppsala universitet. Å riksstaten för budgetåret 1936/37 har anvisats ett anslag av 150,000 kronor för uppförande av en byggnad för botaniska institutionen vid universitetet i Uppsala, och å riksstaten för budgetåret 1937/38 har för samma ändamål anvisats ett anslag av 300,000 kronor. Budgetförslaget i 1938 års statsverksproposition upptager för ändamålet ett anslag å 382,000 kronor jämte ett anslag å 15,000 kronor för konstnärlig utsmyckning av den nya byggnaden. Arbetet med denna byggnad pågår.

I statsverkspropositionen har vidare beräknats följande anslag avseende investeringar i byggnader för Uppsala universitet:

Uppförande av byggnad för medicinsk-kemiska och farmakologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala	kronor	75,000
Införande av oljeeldning i rasbiologiska institutet	»	3,000
Fullföljande av universitetsbibliotekets i Uppsala om- och tillbyggnad m. m.	»	20,000
Ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset i Uppsala	»	60,000
Uppförande av byggnad för meteorologiska institutionen vid universitetet i Uppsala m. m.	»	7,000
Ombyggnads- och installationsarbeten i byggnaden för kemiska institutionen vid universitetet i Uppsala m. m.	»	4,000.

Frånsett anslaget till införande av oljeeldning i rasbiologiska institutet äro samtliga nämnda byggnadsföretag avsedda att upptagas å den anslagsplan, för vilken redogjorts vid anmälan av finansplanen, och de beräknade anslagen skola endast täcka kostnader för uppgörande av byggnadsplaner, entreprenadhandlingar och dylikt.

Med stöd av föregående uppgifter torde alltså såsom ungefärligt tillgångsvärde för Uppsala universitets delfond per den 1 juli 1938 kunna beräknas omkring 23.38 miljoner kronor, därav cirka 1.08 miljon kronor markvärde och 22.30 miljoner kronor byggnadsvärde.

Å skuldsidan i samma delfond torde såsom diversemedel böra redovisas i första hand de medel, varmed Uppsala läns landsting och Uppsala stad bidragit till uppförande av akademiska sjukhuset inklusive länssanatoriet (3,559,021 kronor 36 öre + 40,000 kronor + 800,000 kronor =) 4,399,021 kronor 36 öre. Vidare torde likaledes såsom diverse medel böra upptagas de i mark och byggnader i övrigt investerade medel, vilka icke hänföra sig till å riksstaten anvisade anslag. Dessa medel hava av de sakkunniga beräknats till

sammanlagt 7,859,800 kronor, vartill böra läggas de 25,000 kronor som utgöra taxeringsvärdet för den till universitetet donerade Klubbans biologiska station. Slutligen bör bland skulder till andra myndigheter redovisas ett belopp av 425,000 kronor utgörande lån från riksgäldskontoret för finansiering tills vidare av kostnaderna för uppförande av institutet för högsämningsforskning, för vilket kostnaderna skola slutligt täckas ur ingenjören B. J. F. Anderssons donation.

Sammanlagt skulle alltså å skuldsidan för Uppsala universitets delfond komma att redovisas 12,708,821 kronor 36 öre eller i runt tal 12.71 miljoner kronor.

Lunds universitet. För de fastigheter, som skulle hänföras till Lunds universitets delfond av statens allmänna fastighetsfond, har i promemorian angivits ett markvärde av 443,500 kronor och ett byggnadsvärde av 6,899,000 kronor.

I nämnda markvärde ingår icke ett område, benämnt Paradislyckan, och ej heller botaniska trädgården.

Beträffande Paradislyckan inhämtas av de sakkunnigas promemoria (sid. 11), att detta område, som äges av universitetet, disponeras avgiftsfritt av landstinget för Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar, så länge det användes för sitt nuvarande ändamål, samt att större konsistoriet vid universitetet i skrivelse till universitetskanslern den 20 februari 1937 hemställt om utredning angående möjligheten att för universitetet återförvärva dispositionsrätten till vissa delar av området. I avbidan på slutförandet av denna utredning torde å tillgångssidan endast upptagas ett formellt belopp av 100 kronor för ifrågavarande område, att redovisas å diversemedelsfond.

Vad angår botaniska trädgården anföres i promemorian följande:

»Lunds universitet har dels med äganderätt och dels med nyttjanderätt erhållit dispositionsrätten till all den mark, som nu användes för botaniska trädgården. Sålunda disponerar universitetet jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 20 juli 1861 mot erläggande av en årlig avgäld av 7 tunnor råg och 14 tunnor korn den s. k. Tornalyckan, vilken numera tillhör domänfonden. Enligt med samma beslut lämnat medgivande har universitetet åren 1862—64 inköpt viss till nämnda områden gränsande mark. Enligt stadsfullmäktiges i Lund beslut den 21 december 1888 har staden Lund till universitetet på vissa villkor överlätit ett område, vilket skulle sammanläggas med botaniska trädgården. Överlåtelsen synes icke hava skett med äganderätt och lagfart å fånet har ej sökts. Stadsfullmäktiges beslut har ej underställts Kungl. Maj:ts prövning. År 1911 har universitetet med Kungl. Maj:ts medgivande av Lunds stad för anslagsmedel inköpt ytterligare ett område för botaniska trädgården, varjämte staden den 30 mars 1928 på vissa villkor upplåtit nyttjanderätten till fastigheten nr 14 i kvarteret Botanicum. Närmare redogörelse för äganderätten till den i botaniska trädgården ingående marken återfinnes i en av kammarrådet Grönvall i samband med pågående utredning angående gäldandet av kostnader för iordningställande av vissa gator i Lund m. m. utarbetad, till chefen för ecklesiastikdepartementet den 2 april 1937 ingiven promemoria.»

För botaniska trädgården i Lund uppgår taxeringsvärdet till 331,500 kronor. Då emellertid en del av trädgården tillhör domänfonden och frågan om äganderätten till några av de av Lunds stad upplåtna områdena är föremål för särskild utredning, har något värde för trädgården icke angivits i den vid de sakkunnigas promemoria fogade bilaga B.

Oavsett de resultat, till vilka berörda utredning kunna leda, synes å statens allmänna fastighetsfond böra upptagas markvärde för botaniska trädgården. Detta värde torde böra sättas lika med taxeringsvärdet 331,500 kronor. En så-

dan värdesättning förutsätter emellertid, att den för närvarande domänfonden tillhöriga s. k. Tornalyckan överföres till fastighetsfonden. Domänstyrelsen har i avgivet utlåtande förklarat sig intet ha att erinra mot att detta område ställes under universitetets vård och förvaltning. I samband med vidtagande av denna åtgärd torde domänfonden böra nedskrivs med ett mot det överflyttade områdets taxeringsvärde svarande belopp av 105,600 kronor.

För studentskegården, som vid tiden för de sakkunnigas utredning icke var färdigställd, torde nu böra beräknas ett markvärde av 35,000 kronor (se promemorian sid. 21). Denna fastighet bör redovisas å diversemedelsfond.

För budgetåret 1936/37 har å riksstaten anvisats ett anslag å 182,000 kronor till inköp av fastigheten nr 3 i kvarteret Bispen i Lund m. m. och dess omändring till lokal för de statistiska och matematiska institutionerna vid universitetet. Av nämnda belopp torde 27,300 kronor kunna beräknas såsom markvärde.

I markvärde bör alltså preliminärt beräknas 837,400 kronor.

Vidkommande härefter byggnadsvärdet torde detta böra höjas utöver det av de sakkunniga beräknade beloppet på följande sätt. För den nya kemiska institutionen, som i sakkunnigförslaget upptagits till 600,000 kronor, torde värdet nu, då den är färdigbyggd, kunna preliminärt beräknas till belopp svarande mot de av riksdagen till byggnadskostnaderna beviljade medlen eller 1,650,000 kronor, en höjning sålunda med 1,050,000 kronor. Vidare torde, såsom universitetsmyndigheterna erinrat, den år 1929 uppförda tennishallen böra upptagas å fonden. Byggnadskostnaden har utgjort 130,000 kronor; och universitetskanslern förordar att byggnaden upptages till taxeringsvärdet 100,000 kronor. Byggnaden har icke uppförts med statsmedel och ifrågasvarande tillgång, vars värde preliminärt torde få sättas till 100,000 kronor, bör redovisas å diversemedelstitel och alltså å fastighetsfondens skuldsida upptagas med motsvarande belopp. För studentskegården bör beräknas ett byggnadsvärde av 250,000 kronor att likaledes redovisas å diversemedelsfond. Slutligen tillkommer ett beräknat byggnadsvärde å 154,700 kronor för fastigheten nr 3 i kvarteret Bispen.

Det preliminärt beräknade byggnadsvärdet skulle i enlighet härmed belöpa sig till 8,453,700 kronor.

I detta sammanhang torde böra erinras om följande anvisningar å riksstaten avseende Lunds universitet.

För budgetåret 1937/38 har anvisats 150,000 kronor till uppförande av byggnad för fysiska institutionen; arbetet kommer sannolikt att tills vidare få anstå. I statsverkspropositionen har för nästa budgetår *dels* äskats ett anslag å 35,000 kronor till konstnärlig utsmyckning av den nya byggnaden för kemiska institutionen *dels ock* beräknats ett anslag å 50,000 kronor till restaurering av vissa delar av gamla kemiska institutionen m. m.

Med stöd av förestående beräkningar torde såsom ungefärligt tillgångsvärde för Lunds universitets delfond av fastighetsfonden per den 1 juli 1938 kunna beräknas omkring 9.29 miljoner kronor, därav 0.84 miljon kronor skulle avse markvärde och 8.45 miljoner kronor byggnadsvärde.

A skuldsidan för samma delfond hava de sakkunniga beräknat skola såsom diverse medel redovisas ett belopp av 465,100 kronor. De sakkunniga hava härvid förutsatt, att det till formellt belopp av 100 kronor upptagna markvärdet för Lundagård ävensom byggnadsvärdet 230,000 kronor å gamla biblioteket skola redovisas å diversemedelsfond, och alltså icke ingå i statens bokförda nettoförmögenhet. De sakkunniga torde hava grundat sitt förslag i denna del på en efter deras mening förefintlig skillnad mellan de fastigheter, som av Kungl. Maj:t överlämnats till universitetet år 1681 respektive år 1688. I sitt utlåtande har kammarkollegiet emellertid uttalat, att kollegiet icke kunde

finna troligt, att någon rättslig skillnad avsetts mellan nämnda båda beslut, varigenom vissa kronans fastigheter anordnats till Lunds universitet. Det är möjligt att frågan härom kan förtjäna en särskild undersökning. Om man därför nu vid fastställande av begynnelsekapitalet för Lunds universitets del-fond utgår från den av de sakkunniga angivna bokföringsformen, så bör här erinras, att denna åtgärd icke får verka prejudicerande för en eventuell utredning av berörda fråga. Under diversemedelstitel torde vidare, i anslutning till vad förut föreslagits, böra upptagas 100 kronor för Paradislyckan, 100,000 kronor för tennishallen samt 285,000 kronor för studentskegården. Sammanlagt skulle alltså å diversemedelstitel redovisas 850,200 kronor eller i runt tal 0.85 miljon kronor.

Förteckning över de fastigheter som böra uppföras å universitetens delfonder av statens allmänna fastighetsfond.

Uppsala universitets delfond.

Fastighetens benämning	Tillgångar			Däraf å diversemedelstitel
	Markvärde	Byggnadsvärde	Summa	
<i>Färdiga byggnader:</i>				
Universitetshuset	100	2,840,000	2,840.100	2,100,100
Gustavianum		428,000	428,000	428,000
Humanistiska sektionens seminariebyggnad		228,000	228.000	228,000
Geologisk-mineralogiska institutionen (konsistoriehuset)	—	221,000	221,000	221,000
Anatomiska institutionen	133.600	374,000	507.600	252,600
Histologiska institutionen		216,000	216.000	—
Hygieniska institutionen		73,000	73,000	73,000
Patologiska institutionen		164,000	164.000	164,000
Gymnastikhuset	—	308,000	308.000	80.000
Universitetsbiblioteket	143,900	2,360,000	2,503.900	2,053,900
Fysiologiska institutionen	37.500	187,000	224.500	224.500
Kemiska institutionen	72.200	1,632,000	1,704,200	112.200
Fysiska institutionen	50.000	575,000	625,000	95,000
Botaniska institutionen	163.000	756,625	919,625	635,500
Växtbiologiska institutionen	14,800	70,000	84,800	84,800
Zoologiska institutionen	32,400	687,000	719,400	32,400
Paleontologiska institutionen	16,200	458,000	474,200	16,200
Astronomiska observatoriet (med 7 tillhörande hus)	117,400	205,000	322,400	284,900
Meteorologiska institutionen (med 2 bostadshus och 3 tillhörande hus)		87,000	87,000	87,000
Musikinstitutionen		100,000	100,000	100,000
Linnéträdgården	66,700	87,000	153,700	153,700
Institutet för högspänningsforskning	25,000	552,000	577,000	577,000
Patologiska och hygienisk-bakteriologiska institutionen	—	1,383,500	1,383,500	—
Klubbans biologiska station	—	25,000	25,000	25,000
Folkskoleseminariets äldre byggnad	30,000	280,000	310,000	—
Akademiska sjukhuset (jämt kvinnokliniken och läns-sanatoriet)	181,000	7.998,750	8,179,750	4.680,021: 36
Summa kronor	1,083,800	22,295,875	23,379,675	12,708,821: 36
<i>Byggnad under uppförande:</i>				
Nybyggnad för botaniska institutionen	—	450,000	450,000	

Lunds universitets delfond.

Fastighetens benämning	Tillgångar			Därav å diversemedels- titel
	Markvärde	Byggnads- värde	Summa	
<i>Färdiga byggnader:</i>				
Universitetshuset	100	1,080,000	1,080,100	100
Gymnastikhuset.....		100,000	100,000	—
Gamla biblioteket.....		230,000	230,000	230,000
Gamla geologiska institutionen		120,000	120,000	—
Historiska museet.....		265,000	265,000	—
Patologiska institutionen.....	12,400	238,000	250,400	—
Paradislyckan	100	—	100	100
Astronomiska observatoriet....	173,600	125,000	298,600	—
Kemiska laboratoriet	38,500	110,000	148,500	—
Botaniska institutionen.....	331,500	412,000	743,500	—
Anatomiska institutionen.....	188,900	276,000	464,900	—
Fysiologiska institutionen.....		198,000	198,000	—
Fysiska institutionen.....		170,000	170,000	—
Embryologiska institutionen....		115,000	115,000	115,000
Medicinskt-kemiska institutionen	—	550,000	550,000	—
Zoologiska institutionen	—	700,000	700,000	—
Universitetsbiblioteket	—	620,000	620,000	—
Tillbyggnaden till universitets- biblioteket	—	400,000	400,000	—
Nya geologisk-geografiska insti- tutionen	—	500,000	500,000	—
Nya kemiska institutionen....	—	1,650,000	1,650,000	—
Thomanderska studenthemmet	30,000	90,000	120,000	120,000
Tennishallen		100,000	100,000	100,000
Studentskegården	35,000	250,000	285,000	285,000
Fastigheten nr 3 i kv. Bispen..	27,300	154,700	182,000	—
Summa kronor	837,400	8,453,700	9,291,100	850,200